

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Evaluering af dimensionering

Marts 2022

Evaluering af dimensionering

Marts 2022

2022

ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

1 Indledning

Den nuværende objektive model for dimensionering på erhvervsuddannelserne blev indført med Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft fra august 2016. Formålet med indførelsen af den objektive model er at sikre en balance mellem efterspørgslen på arbejdsmarkedet og optaget på erhvervsuddannelserne, herunder at begrænse optag til uddannelser med ringe beskæftigelses- og/eller lærepladsmuligheder. Hvorvidt den objektive model for dimensionering, som den er i dag, faktisk lever op til dette formål, er denne evalueringens undersøgelsesspørgsmål.

Reglerne for dimensionering fremgår af § 9 i lov om erhvervsuddannelser¹ og i § 51 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser², og er desuden nærmere udfoldet i [retningslinjer for dimensionering](#).

Det bemærkes, at den objektive model ikke omfatter uddannelsen til social- og sundhedsassistent, social- og sundhedshjælper og den pædagogiske assistentuddannelse, da disse dimensioneres på anden vis, bl.a. ved at kommuner og regioner forpligter sig på at tilvejebringe et vis antal lærepladser årligt. Denne evaluering behandler ikke disse uddannelser.

Den objektive model indeholder relativt mange parametre, kriterier og begreber, som vil blive gennemgået løbende, som de introduceres. Indledningsvist gives et kort overblik over den nuværende model og proces bag dimensionering.

1.1 Introduktion til den nuværende dimensioneringsmodel

En erhvervsuddannelse kan dimensioneres på tre forskellige måder:

1. *Dimensionering med lærepladskrav:* Alle elever skal have en uddannelsesaftale for at blive optaget.
2. *Dimensionering med kvote* for, hvor mange, de enkelte institutioner må optage uden en uddannelsesaftale. Der kan derudover optages et ubegrænset antal med uddannelsesaftale.
3. *Dimensionering efter selvindstilling*, hvor REU indstiller uddannelser, som *ikke* er udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier, der ligger bag pkt. 1 og 2.

De fleste erhvervsuddannelser dimensioneres aldrig og har således frit optag.

Dimensioneringen af erhvervsuddannelser besluttet for et år ad gangen af børne- og undervisningsministeren, efter indstilling fra Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (fremover REU). Dimensioneringen og kvotestørrelsen, samt institutionsfordelingen af de fastsatte kvoter offentliggøres

¹ § 9 i lov om erhvervsuddannelser: *Undervisningsministeren træffer efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser beslutning om begrænsning af adgangen til skoleundervisning (dimensionering) inden for de enkelte uddannelser. Beslutning om dimensionering af en uddannelse sker under hensyn til de forventede fremtidige behov inden for forskellige fagområder baseret på følgende parametre:*

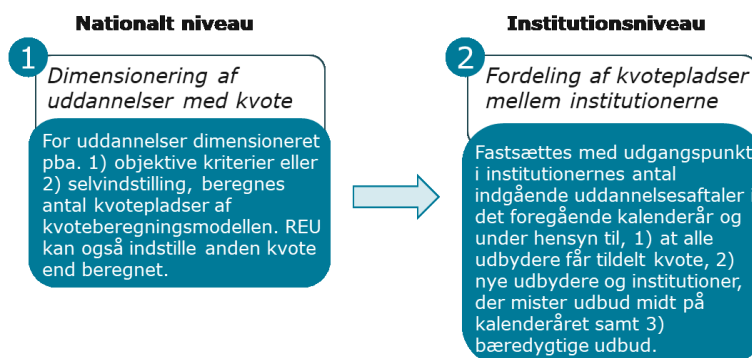
- 1) *Andelen af uddannelsesaktive elever, som har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed inden for tre måneder efter gennemført grundforløb.*
- 2) *Ledighedsgraden for færdiguddannede.*
- 3) *Forholdet mellem efterspørgslen og udbuddet efter faglært arbejdskraft*

Stk. 2. *Beslutning om dimensionering træffes for 1 år ad gangen. Børne- og undervisningsministeren kan efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætte nærmere regler om dimensionering, herunder om de kriterier, der er omfattet af stk. 1, om fravigelse herfra, om fremgangsmåden i forbindelse med forberedelse af og beslutning om dimensionering og om fastlæggelse af kvotestørrelse og -fordeling på institutionerne.*

² [Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser \(retsinformation.dk\)](#)

på ministeriets hjemmeside, således at institutionerne senest i juli det forudgående år får tildelt et antal kvotepladser til brug for optagelsen.

Processen for dimensionering består overordnet af to trin. For det første udmelding af en oversigt over de uddannelser, der dimensioneres, herunder en national kvote. For det andet udmelding af en institutionsfordeling af den nationale kvote fordelt som kvotepladser til udbydere af den dimensionerede uddannelse.

Første trin er at fastlægge, hvilke uddannelser der skal dimensioneres. Børne- og Undervisningsministeriet (fremover BUVM) beregner indledningsvist hvilke uddannelser, der står til dimensionering ud fra de objektive kriterier, udgjort af hhv. et modelparameter, dimittendledigheden og overgangsprocenten (den objektive model). Størrelsen af en national kvote bestemmes i udgangspunkt af en objektiv kvoteberegningssmodel.

Beregninger fra den objektive model sendes i høring hos REU. REU kan, hvis der er vægtige argumenter herfor, vælge ikke at følge de objektive beregninger og indstille en anden dimensionering end foreslået i den objektive model. De vægtige argumenter er fastsat i [retningslinjer for dimensionering](#). Børne- og undervisningsministeren fastsætter endelig liste over dimensionerede uddannelser og evt. kvotestørrelse pba. REU's indstilling.

I tilknytning til hvorvidt en uddannelse skal dimensioneres eller ej, afgøres det derudover, hvor stor en kvote den enkelte uddannelse bør tildeles. Ved uddannelser dimensioneret pba. den objektive model kan REU, hvis vægtige argumenter taler for det, indstille til et højere eller lavere antal kvotepladser, dvs. hvor mange elever der kan optages uden en uddannelsesaftale på den enkelte uddannelse. Ved uddannelser dimensioneret efter selvindstilling kan REU altid vælge et højere eller lavere antal kvotepladser end kvoteberegningssmodellen foreskriver.

Dimensionering af uddannelser på nationalt niveau beskrives i kapitel 3, 4, 5 og 6.

Næste trin er at fastlægge, hvor mange kvotepladser, dvs. elever uden en uddannelsesaftale, den enkelte institution, der er udbyder af den dimensionerede uddannelse, må optage. Institutionsfordelingen tager udgangspunkt i antallet af indgåede uddannelsesaftaler på de enkelte institutioner i det foregående kalenderår. Desuden tildeles kvotepladser under hensyntagen til at skabe bæredygtige udbud, nye udbydere og at alle udbydere så vidt muligt får tildelt kvotepladser. Institutionsfordelingen drøftes i REU, hvorefter REU indstiller til børne- og undervisningsministeren som godkender den endelige institutionsfordeling.

De institutionsfordelte kvoter beskrives i kapitel 7.

1.2 Formål med evaluering af model for dimensionering

Den nuværende objektive model fik anvendelse i 2018 og har siden da dannet grundlag for dimensionering af erhvervsuddannelserne. Med Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar fra november 2020, er det besluttet, at: "*dimensioneringsmodellen skal evalueres med henblik på at danne grundlag for drøftelser i regi af Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) af f.eks. flerårig dimensionering, kvotestørrelser og nemmere administration af kvoter. De efterfølgende drøftelser skal tage højde for evalueringens resultater. Evalueringen skal være færdig i 2021*".

Evalueringen skal belyse, hvorvidt den objektive model lever op til sit formål om at sikre en balance mellem efterspørgslen på arbejdsmarkedet og optaget på erhvervsuddannelserne, herunder at begrænse optag til uddannelser med ringe beskæftigelses- og/eller lærepladsmuligheder. Evalueringen har ikke til formål at komme med forslag til eventuelle justeringer af dimensioneringsmodellen

Evalueringen har arbejdet ud fra følgende overordnede analysespørgsmål:

- *Hvordan har udviklingen i dimensionerede uddannelser været?*
- *Hvad er fordele og ulemper ved den objektive models parametre?*
- *Hvilken udvikling ses i optag og frafald?*
- *Hvilken udvikling ses ved skoleoplæring på dimensionerede uddannelser?*
- *Hvordan er skolernes mulighed for planlægning ved dimensionering?*

Evalueringen belyser bl.a. sammenhængen mellem dimensioneringen af uddannelser og frafald. Denne sammenhæng er væsentlig, fordi frafaldet kan sige noget om, hvorvidt eleverne formår at færdiggøre deres uddannelse med den underliggende antagelse, at frafald *også* giver indikationer på balancen mellem efterspørgslen på arbejdsmarkedet og optaget på erhvervsuddannelserne, herunder at frafaldet er en af flere indikatorer på uddannelsens lærepladsmuligheder.

1.3 Analysedesign

Evalueringen er udarbejdet på baggrund af et oplæg om design og indhold udarbejdet af BUVM, som har været i høring i REU. Evalueringen er udpræget kvantitativ, og baserer sig primært på lærepladsstatistik. Der er i tillæg hertil gennemført to fokusgrupper med fem repræsentanter for erhvervsskolerne udpeget af DEG samt foretaget en manuel indholdskodning af REU's indstillinger fra årene 2018-2022. Evalueringen, heraf udarbejdelsen af de kvantitative analyser og afholdelsen af fokusgrupperne, er udført af medarbejdere fra BUVM.

For yderligere om analysedesign og metode, henvises til kapitel 8.

1.4 Læsevejledning

Kapitel 2 er et resume af hovedkonklusionerne fremkommet af evalueringen. *Kapitel 3 og 4* har fokus på den objektive model og viser således de uddannelser, der udtages til dimensionering pba. de objektive kriterier, men altså ikke nødvendigvis ender med at blive dimensioneret. Fra *kapitel 5* og frem ændres fokus til den endelige dimensionering. *Kapitel 5* beskriver, hvordan beregningerne af dimensionering pba. den objektive model påvirkes af den faglige høring i REU og endelige beslutning ved børne- og undervisningsministeren. *Kapitel 6* viser, hvordan dimensioneringen har påvirket bl.a. tilgang og frafald på de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. *Kapitel 7* beskriver institutionsfordelingen af kvotepladser, dvs. hvordan den nationale kvote fordeles på de institutioner der udbyder den dimensionerede uddannelse. Der er løbende indsat bokse med faktuelle beskrivelser af dele af dimensioneringsmodellen. Disse bokse er udklip fra [retningslinjer for dimensionering](#).

2 Resume

Evalueringsens overordnede formål er at belyse, om den *nuværende dimensioneringsmodel lever op til sit formål om at sikre en balance mellem efterspørgslen på arbejdsmarkedet og optaget på erhvervsuddannelserne, herunder at begrænse optag til uddannelser med ringe beskæftigelses- og/eller lærepladsmuligheder.*

Evalueringen peger på, at den nuværende model for dimensionering fsva. uddannelser, *der faktisk dimensioneres*, til en vis grad lever op til sit formål om at skabe bedre balance mellem efterspørgslen af elever på arbejdsmarkedet og optaget på erhvervsuddannelser. Evalueringen viser, at tilgang, frafald og optag til skoleoplæring falder på dimensionerede uddannelser, og at flere elever starter med en uddannelsesaftale på dimensionerede uddannelser. Den største ændring i ovenstående parametre forekommer på uddannelser dimensioneret med lærepladskrav eller en kvote defineret af kvoteberegningsmodellen, derimod forekommer ændringen mindre på de uddannelser, der dimensioneres efter selvindstilling og med en anden, højere kvote end beregnet af kvoteberegningsmodellen. REU vælger ofte at indstille til en anderledes dimensionering end beregnet i den objektive model og kvoteberegningsmodellen. En indstilling, som BUVM i langt de fleste tilfælde følger. Den faktiske dimensionering ser dermed væsentlig anderledes ud end beregnet af den objektive dimensioneringsmodel.

Der er grundlæggende udfordringer med den nuværende dimensioneringsmodel, som bør indgå i de videre drøftelser af udviklingen af modellen. Det handler bl.a. om, at dimensioneringsmodellen godt nok ser ud til at have en vis indvirkning på de uddannelser, der faktisk dimensioneres, men også, at den objektive dimensioneringsmodel ikke formår at udtage alle relevante uddannelser til dimensionering. Det ses således, at selv uddannelser med kontinuerligt højt frafald under grundforløbets anden del og i overgangen fra grund- til hovedforløb fritages for dimensionering i den nuværende model. Udfordringerne i den nuværende dimensioneringsmodel er beskrevet under hvert af evalueringsens undersøgelsesspørgsmål, som besvares enkeltvis nedenfor.

Hvordan har udviklingen i dimensionerede uddannelser været?

Udviklingen beskrives for hhv. uddannelser, der af den objektive model *udtages* til dimensionering og uddannelser, der *faktisk* dimensioneres efter indstilling fra REU og afgørelse af børne- og undervisningsministeren.

Udvikling i uddannelser udtaget til dimensionering

Den objektive model har i alt *udtaget* mellem 11-15 uddannelser til dimensionering i årene 2018-2022. En undtagelse er 2021, hvor der blev taget særlige hensyn grundet Covid-19. Antallet der udtages til dimensionering med kvote er stabilt på 10-11 alle år (2021 undtaget, hvor 5 uddannelser blev udtaget). Antallet af uddannelser, der udtages til dimensionering med lærepladskrav er faldende fra fem i 2018 til en enkelt i 2022.

Samlet set har 26 uddannelser i årene 2018-2022 været udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier. 10 uddannelser har været udtaget et enkelt år, 7 har været udtaget to år, 4 har været udtaget tre år, 4 har været udtaget fire år og en enkelt har været udtaget alle fem år. 5 uddannelser (dyrepasser, ernæringsassistent, eventkoordinator, kosmetiker og skov- og naturtekniker) har oplevet skiftevis at være blevet udtaget til dimensionering og ikke udtaget til dimensionering.

Udvikling i uddannelser dimensioneret efter selvindstilling

REU har mulighed for at indstille yderligere uddannelser til dimensionering, selvom de ikke er udtaget af den objektive model. Ca. 15 uddannelser er mellem 2018-2022 indstillet til dimensionering efter selvindstilling.

REU kan også indstille, at uddannelser helt fritages fra dimensionering pba. den objektive model. Det er sket ved 1-5 uddannelser årligt. REU kan endvidere indstille en større eller lavere kvote end beregnet af den objektive kvoteberegningsmodel. REU har årligt indstillet, at kvoten beregnet i kvoteberegningsmodellen fraviges for mellem 60-75 pct. af alle de dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2020. Det er hovedsagligt ved uddannelser dimensioneret efter selvindstilling, dvs. uddannelser der ikke er udtaget pba. den objektive model, at REU indstiller en anden og højere kvote end beregnet af kvoteberegningsmodellen, som fastholdes fra år til år. Det er sker således ganske ofte, at REU indstiller en anden beslutning vedr. dimensionering, herunder om størrelsen på kvoten, end beregnet i den objektive model og kvoteberegningsmodellen.

En gennemgang af REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelser, herunder fastsættelse af størrelser på kvoter i perioden 2018-2022 viser, at børne- og undervisningsministeren med få undtagelser følger REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelser. Evalueringen viser dermed, at REU's indstilling har stor betydning for den faktiske dimensionering.

Hvad er fordele og ulemper ved de objektive kriterier i den nuværende dimensioneringsmodel?

Dimensioneringsmodellen indeholder tre objektive kriterier; modelparameteren, overgangsfrekvensen og dimittendledigheden.

Modelparameteren

Fordelen ved modelparameteren er, at en beslutning om dimensionering tager højde for forholdet mellem efterspørgslen og udbuddet efter faglært arbejdskraft. Udfordringerne med parameteren er, at der er metodiske usikkerheder omkring beregningerne pga. mindre robust datagrundlag, som følge af mange små erhvervsuddannelser. Ligeledes er det et komplekst teknisk parameter, der kræver særlige forudsætninger at forstå og anvende, herunder af de parter og institutioner m.fl., der berøres af dimensionering. Ud over Regeringens modelparametre, beregner DA og FH modelparametre til brug for Læreplads-AUB, som ligeledes inddrages i høring i REU.

I afsnittet vises et eksempel på en situation, hvor modelparameteren udgår af dimensioneringsmodellen. I et sådant eksempel vil en konsekvens være, at flere uddannelser udtages til dimensionering med lærepladskrav. Det skyldes at modelparameteren pt. fritager ca. 9 uddannelser årligt, som har så lav en overgangsfrekvens (se nedenfor), at de ellers ville udtages til dimensionering med lærepladskrav.

Dimittendledighed

Fordelen ved at have dimittendledighedsparameteren i dimensioneringsmodellen er, at en beslutning om dimensionering af en uddannelse, tager højde for beskæftigelsesmulighederne for færdiguddannede fra den pågældende uddannelse. Udfordringen ved parameteren er, at den bliver beregnet på en mindre population bestående af en enkelt årgang dimittender på en given uddannelse, hvilket kan give store udsving fra år til år i de enkelte uddannelser.

I afsnittet gives et eksempel på, hvordan den objektive model påvirkes, hvis dimensionering var flerårig. I et sådant eksempel vil bl.a. datagrundlaget for dimittendledigheden være mere robust. En konsekvens af en flerårig dimensionering er, at der udtages 11 uddannelser ved treårig dimensionering og 17 uddannelser hvis dimensionering er femårig. I den nuværende model udtages 5-15 uddannelser årligt til dimensionering.

Overgangsfrekvensen

Fordelen ved parameteren om overgangsfrekvensen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløbet er, at en beslutning om dimensionering tager højde for, hvorvidt eleverne opnår en læreplads og gennemfører uddannelsen. Overgangsfrekvensen er det kriterium, som flest uddannelser kan opfylde i årene 2018-2022. Det kan forklares af den udfordring, at overgangsfrekvensen i modellen udelukkende indrager frafald blandt elever, der er registreret som uddannelsesaktive tre måneder efter afsluttet grundforløb. Det betyder reelt, at frafald blandt elever der allerede er faldet fra på grundforløbets 2. del og i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløbet, ikke er indeholdt i parameteren, selvom det må forventes, at frafald på dette tidspunkt i vid udstrækning kan forklares af eleven ikke har fundet en læreplads.

Der er ikke en entydig sammenhæng mellem uddannelser med højt frafald og uddannelser, der udtages til dimensionering i den nuværende objektive model. Eksempelvis er kun 4 ud af 17 uddannelser med et frafald på over 50 pct. i perioden 2016-2018 udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier i 2018. Det skyldes bl.a. den måde frafald er defineret i den objektive model. I afsnittet vises et eksempel på en ændring af den objektive model, hvor overgangsfrekvensen ændres til at inkludere alle elever der falder fra uddannelsen. I et sådant eksempel vil det betyde, at der i gennemsnit vil udtages knap 20 ekstra uddannelser til dimensionering årligt sammenlignet med dimensionering efter den nuværende objektive model.

Hvilken udvikling ses i optag og frafald?

Vendes blikket mod udviklingen i *tilgangen* af elever på de uddannelser der faktisk blev dimensioneret i 2018³, ses følgende tendenser:

- Tilgangen til dimensionerede uddannelser faldt med cirka 45 pct. fra 2017-2018, men steg lidt igen allerede i årene efter.
- Tilgangen faldt mest markant på uddannelser dimensioneret med lærepladskrav, næstmest på uddannelser dimensioneret med kvote beregnet af kvoteberegningssmodellen og mindst på uddannelser, der fik tildelt en anden og højere kvote end den beregnet af kvoteberegningssmodellen.
- Samlet set starter flere elever på grundforløbets 2. del med en uddannelsesaftale efter dimensioneringsmodellen blev indført i 2018 (stigning fra ca. 10 til ca. 20 pct.).

Udviklingen i *frafald* på de uddannelser der faktisk blev dimensioneret i 2018, viser følgende tendenser:

- Frafaldet på dimensionerede uddannelser faldt med lidt over 10 procentpoint efter dimensioneringen i 2018, men steg en smule allerede året efter.
- På uddannelser dimensioneret med lærepladskrav faldt frafaldet markant fra 37 pct. i 2017 til 8 pct. i 2018.
- På uddannelser dimensioneret med en kvote beregnet af kvoteberegningssmodellen tog frafaldet et skarpt fald i 2018, mens der på uddannelser dimensioneret med en anden kvote, i højere grad har været en gradvis reduktion.

Hvilken udvikling ses ved skoleoplæring på dimensionerede uddannelser?

Når optaget på en uddannelse dimensioneres, forventes der i udgangspunktet et mindre behov for skoleoplæring (tidl. skolepraktik). Blandt dimensionerede uddannelser i 2018 ses, at både antallet og andelen af elever i skoleoplæring, er faldet på de dimensionerede uddannelser fra 26 pct. i 2017 (hvor dimensioneringen udmeldes) til 17 pct. i 2019. Tilsvarende ligger andelen af optagede elever i skoleoplæring for øvrige uddannelser, der ikke er dimensioneret i 2018, mere stabilt på 19 pct. i 2017 og 17 pct. i 2019.

Hvordan er skolernes mulighed for planlægning ved dimensionering?

³ 2018 anvendes som basisår for at se udviklingen i tilgangen frem til 2020 for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018.

Fra fokusgruppen lyder det, at den årlige dimensionering skaber en uforudsigelighed, som er svær at planlægge efter. Perspektiver fra fokusgruppen går overordnet på, at dimensioneringen gøres flerårig og at antallet af kvotepladser, der tildeles den enkelte institution øges.

Fordelingen af kvotepladser på de enkelte institutioner sker efter en objektiv model, der tildeler de institutioner, der året forinden har mange elever i uddannelsesaftale forholdsmæssigt flere kvotepladser end de institutioner, hvor elever i mindre grad opnår en uddannelsesaftale på den pågældende dimensionerede uddannelse. REU indstiller i langt de fleste tilfælde en fordeling af kvotepladser i overensstemmelse med den objektive model.

Børne- og Undervisningsministeriet forventer, at institutionerne opretter hold, der både har elever på kvotepladser og elever med en uddannelsesaftale. Det er ikke intentionen, at der skal oprettes hold, som kun består af elever med kvotepladser. Cirka halvdelen af institutionerne formår at supplere andelen af elever optaget på kvotepladser med elever, der allerede har en uddannelsesaftale. Der er dog også en relativt stor andel af kvotepladserne, som ikke besættes af elever, men hvor kvoten 'går til spilde' (ml. 12-31 pct.). Der er en særlig udfordring forbundet med kvoter på under 20 kvotepladser, i og med at ca. 15 pct. af disse ingen elevtilgang har.

3 Udviklingen i dimensionering pba. objektive kriterier

Dette kapitel vil have fokus på den såkaldte *objektive model*, der beregner hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering på nationalt niveau, og blev aftalt med Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i 2016. I dimensioneringsmodellen skelnes mellem tre typer af dimensionering: Dimensionering med lærepladskrav og dimensionering med kvote, som beregnes ud fra de såkaldte objektive kriterier (udfoldes i boks 3.1), og dimensionering efter selvindstilling, som ikke beregnes via dimensioneringsmodellen (udfoldes i boks 5.3).

Da dette kapitel alene har fokus på udfaldet af dimensionering pba. de objektive kriterier, indgår der i de følgende opgørelser også uddannelser, som modellen i første omgang har udtaget til dimensionering, men som senere er *fritaget* dimensionering eller dimensioneres anderledes end beregnet efter den faglige høring i REU.

Dette kapitel ser bort fra uddannelser, der er blevet dimensioneret efter selvindstilling, da disse ikke dimensioneres pba. den objektive model. Denne skelnen foretages, da formålet indledningsvist er at belyse, hvorvidt de objektive kriterier i den objektive model lever op til dets formål om at dimensionere uddannelser med ringe beskæftigelses- og lærepladsmuligheder.

Kapitel 3 inddrager data for den femårige periode fra 2018 til 2022, hvor der indtil nu er beregnet dimensionering på baggrund af objektive kriterier. I denne periode er i alt 26 forskellige uddannelser blevet udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier fra den objektive model⁴.

Hovedkonklusioner i kapitel 3:

- Den objektive model har i alt *udtaget* mellem 11-15 uddannelser til dimensionering i årene 2018-2022. En undtagelse er 2021, hvor kun 5 uddannelser blev udtaget til dimensionering grundet Covid-19. Samlet set har i alt 26 uddannelser i årene 2018-2022 været udtaget til dimensionering pba. den objektive model.
- Antallet der udtages til dimensionering med kvote er stabilt på 10-11 alle år (2021 undtaget, hvor 5 uddannelser blev udtaget). Antallet af uddannelser der udtages til dimensionering med lærepladskrav er faldende fra 5 i 2018 til en enkelt i 2022 – og slet ingen i 2021.
- 10 uddannelser har været udtaget et enkelt år, 7 har været udtaget to år, 4 har været udtaget tre år, 4 har været udtaget fire år og en enkelt uddannelse har været udtaget alle fem år fra 2018-2022.
- 5 uddannelser har skiftevis været dimensioneret og ikke dimensioneret mellem 2018 og 2022. Dyrepasser, ernæringsassistent, eventkoordinator, kosmetiker og skov-og naturtekniker har således oplevet at blive udtaget, så ikke udtaget i et eller flere år, for så igen at blive udtaget til dimensionering.

⁴ Dimensioneringen for 2022 blev beregnet uden inddragelse af modelparameteren. Modelparameteren er sidenhen blevet beregnet og indgår i dette kapitel.

3.1 Introduktion til dimensionering pba. de objektive kriterier

BUVM beregner hvert år uddannelser til dimensionering ud fra centralt fastlagte kriterier, de såkaldte objektive kriterier, jf. boks 3.1.

Boks 3.1

Objektive kriterier for dimensionering af erhvervsuddannelser

Erhvervsuddannelser kan enten dimensioneres med lærepladskrav, der begrænser optaget på grundforløb 2 til elever med en lærepladsaftale ved start på grundforløbets 2. del, eller med en positiv kvote, hvor der lægges et loft over, hvor mange elever, der kan optages uden uddannelsesaftale.

Dimensionering med **lærepladskrav**, dvs. med krav om uddannelsesaftale ved optagelse på grundforløbets 2. del, fastsættes ud fra følgende kriterier:

- Regeringens modelparameter, der angiver det forventede fremtidige arbejdsmarkedsbehov for faglærte med den pågældende uddannelse, skal være under 1,0.
- Mindre end 50 pct. af uddannelsesaktive elever skal have indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed inden for tre måneder efter grundforløbets 2. del er gennemført. Uddannelsesaktive elever er defineret som elever, der enten er i uddannelsesaftale, skoleoplæring eller lærepladssøgende
- Ledighedsgraden for færdiguddannede 4.-7. kvartaler efter fuldførelse af uddannelsen er over gennemsnittet for alle erhvervsuddannede.

Dimensionering med en **kvote**, dvs. med en positiv kvote for, hvor mange elever der kan optages på grundforløbets 2. del foruden dem, der allerede har en uddannelsesaftale, fastsættes ud fra følgende kriterier:

- Regeringens modelparameter, der angiver det forventede fremtidige arbejdsmarkedsbehov for faglærte med den pågældende uddannelse, skal være under 1,0.
- Mere end 50 pct. men mindre end 80 pct. af uddannelsesaktive elever har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed inden for tre måneder efter grundforløbets 2. del er gennemført. Uddannelsesaktive elever er defineret som elever, der enten er i uddannelsesaftale, skoleoplæring eller lærepladssøgende.
- Ledighedsgraden for færdiguddannede 4.-7. kvartaler efter fuldførelse af uddannelsen er over gennemsnittet for alle erhvervsuddannede.

Hvis blot et af kriterierne ikke er opfyldt står uddannelsen ikke til dimensionering pba. objektive kriterier.

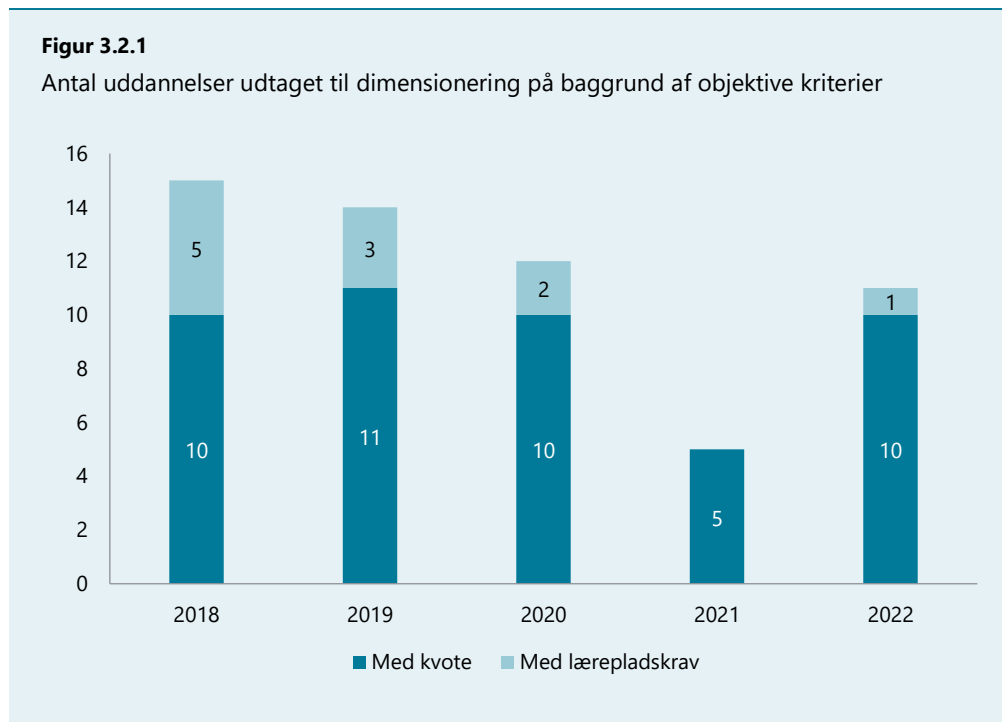
Der beregnes ikke en dimittendledighedsgrad for uddannelser med under 10 færdiguddannede, og de uddannelser er derfor fritaget dimensionering ud fra objektive kriterier.

Elever altid adgang til dimensionerede uddannelser, hvis de har en uddannelsesaftale.

Størstedelen af de dimensionerede uddannelser dimensioneres imidlertid ikke efter objektive kriterier, men efter selvindstilling, jf. boks 5.3. Forskellen mellem dimensionering efter selvindstilling og dimensionering pba. objektive kriterier er kort sagt, at en uddannelse dimensioneres selvom den ikke udtages til dimensionering pba. af de objektive kriterier. Uddannelser dimensioneres således ikke efter den objektive model, men efter indstilling af REU. Uddannelser dimensioneret efter selvindstilling beskrives i kapitel 5.

3.2 Variation i uddannelser udtaget til dimensionering pba. den objektive model

Fra 2018 til 2022 har mellem 15 og 5 uddannelser hvert år været udtaget til dimensionering pba. den objektive model. Antallet af uddannelser faldt fra 15 i 2018 til 5 i 2021, men steg igen til 11 i 2022, jf. figur 3.2.1. Antallet af uddannelser, der er udtaget til dimensionering med kvote pba. den objektive model, er i 2022 på samme niveau som i 2018. Antallet af uddannelser, der er udtaget til dimensionering med lærepladskrav, er faldet fra 5 til 1 i samme periode. Dimensioneringen i 2022 blev beregnet på baggrund af aktiviteten fra 2020, hvor Covid-19 kan have påvirket efterspørgslen af lærlinge. Modelparameteren er siden blevet genberegnet.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger. Tabellen viser de uddannelser som udtages til dimensionering pba. de objektive kriterier. Tabellen viser ikke de uddannelser, der faktisk ender med at blive dimensioneret.

Samlet set har 26 uddannelser i årene 2018-2022 været udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier. 10 uddannelser har været udtaget et enkelt år, 7 har været udtaget et to år, 4 har været udtaget tre år, 4 har været udtaget fire år og en enkelt har været udtaget alle fem år.

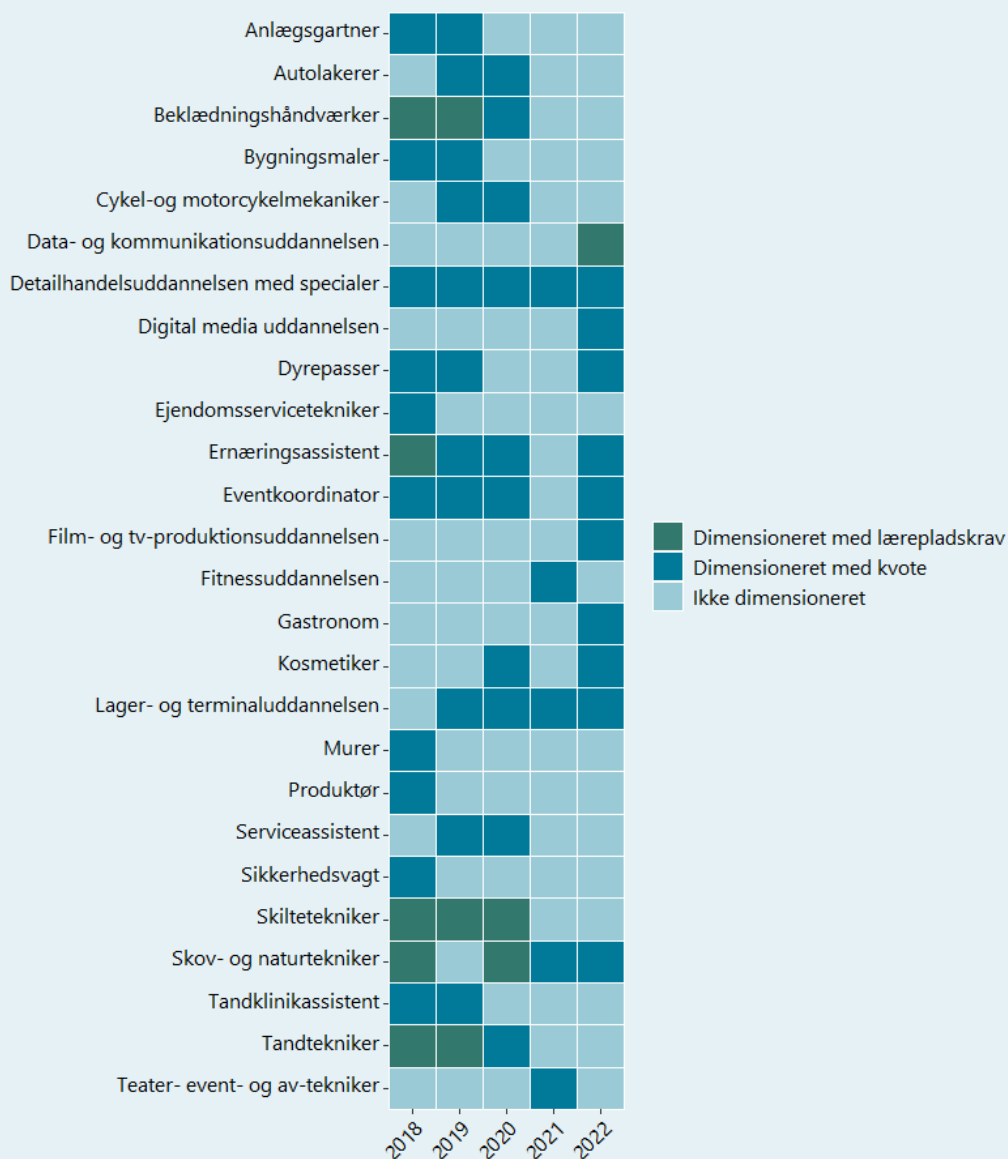
Figur 3.2.2 giver et overblik over, hvilke af de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering med kvote, dimensionering med lærepladskrav eller slet ikke har været udtaget til dimensionering i 2018-2022. Figuren indikerer, at der er variation i hvilke uddannelser, der bliver udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier fra år til år. Endvidere er der uddannelser, som har været udtaget til dimensionering de første år efter dimensioneringsmodellens indfasning, og som sidenhen ikke har været udtaget til dimensionering. Det gælder blandt andet uddannelserne anlægsgartner, bygningsmaler, ejendomsservicetekniker og murer. Der er også uddannelser, der skiftevis udtages og ikke udtages til dimensionering år for år. Det gælder skov- og naturtekniker, dyrepasser, ernæringsassistent, eventkoordinator og kosmetiker. Endelig er der uddannelser, der først i de seneste år er udtaget til dimensionering, såsom digital media uddannelsen, fitnessuddannelsen og gastronomi.

Der er således en vis variation i antal samt hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering pba. den objektive model fra år til år. Variationen er mindre for de uddannelser der faktisk bliver dimensioneret

efter høringen i REU, end den er for de uddannelser der udtages af den objektive model nedenfor. Den faktiske dimensionering og variationen heri beskrives nærmere i kapitel 5.

Figur 3.2.2

Dimensionerede uddannelser efter den objektive model, 2018-2022

Anm.: Opgørelsen er lavet for de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier for dimensionering af erhvervsuddannelser i perioden 2018-2022. 'Ikke dimensioneret' dækker over uddannelser der tidligere er udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier, men som i perioden 2018-2022 har et eller flere år, hvor de ikke udtages af pba. de objektive kriterier. Figuren viser ikke de uddannelser, der faktisk ender med at blive dimensioneret.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

4 Gennemgang af de objektive kriterier

Kapitel 3 gennemgik den årlige variation i hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering pba. objektive kriterier. Dette kapitel går i dybden med de tre statistiske parametre indeholdt i den objektive model, hhv. *modelparameteren*, *dimittendledigheden* og *overgangsfrekvensen*.

Den første del af kapitel 4 viser, hvilke parametre, der i særlig grad har bidraget til variationen i uddannelser, hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering pba. de objektive kriterier. Efterfølgende gennemgås de tre parametre enkeltvist, herunder også med en beskrivelse af identificerede udfordringer, med særligt fokus på variation i de uddannelser, der udtages til dimensionering. For hvert objektive kriterium beskrives til sidst en alternativ model, der potentielt vil kunne bidrage til at imødekomme de identificerede udfordringer.

Der tages i afsnittet udgangspunkt i de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. den objektive model i perioden 2018-2022.

Hovedkonklusioner i kapitel 4:

Kapitlet viser, at der er udfordringer forbundet med opgørelsesmetoden i hver af de objektive kriterier, som har den konsekvens, at den objektive model ikke i tilstrækkelig grad understøtter dimensioneringens formål om at skabe balance mellem arbejdsmarkedets efterspørgsel og optaget på erhvervsuddannelserne. De forhold (også indsat punktvis nedenfor), bør indgå i de videre drøftelser af evt. udvikling og optimering af den objektive model.

- Modelparameteren er primært baseret på historiske og statistiske tendenser på arbejdsmarkedet og tager ikke i tilstrækkelig grad højde for fremtidige tendenser for særligt efterspørgslen som følge af fx den teknologiske udvikling eller politiske tiltag.
- Modelparameterens kompleksitet er høj. I tillæg anvendes i praksis flere forskellige modelparametre, da DA og FH beregner modelparametre til brug for Læreplads-AUB, som ligeledes indgår i høringen i REU.
- Flere uddannelser med høj ledighed og lav overgangsfrekvens mellem grund- og hovedforløb fritages alene fra dimensionering på grund af uddannelsens modelparameter.
- Den objektive model formår ikke at indfange al relevant frafald, hvilket medfører, at en række uddannelser med frafald på over 50 pct. fritages dimensionering. Det skyldes, at overgangsfrekvensen i dag beregnes pba. elever, der er uddannelsesaktive, men altså ikke elever, der er faldet fra tidligere på grundforløbets 2. del eller i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløb.
- De forholdsvis store udsving i hvor mange og hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering skyldes bl.a., at dimensioneringen tager afsæt i et datagrundlag for et enkelt år – og et lille datagrundlag til følge – der påvirkes af omskiftelige konjunkturforskel og af små årlige ændringer i aktiviteten på mindre uddannelser.

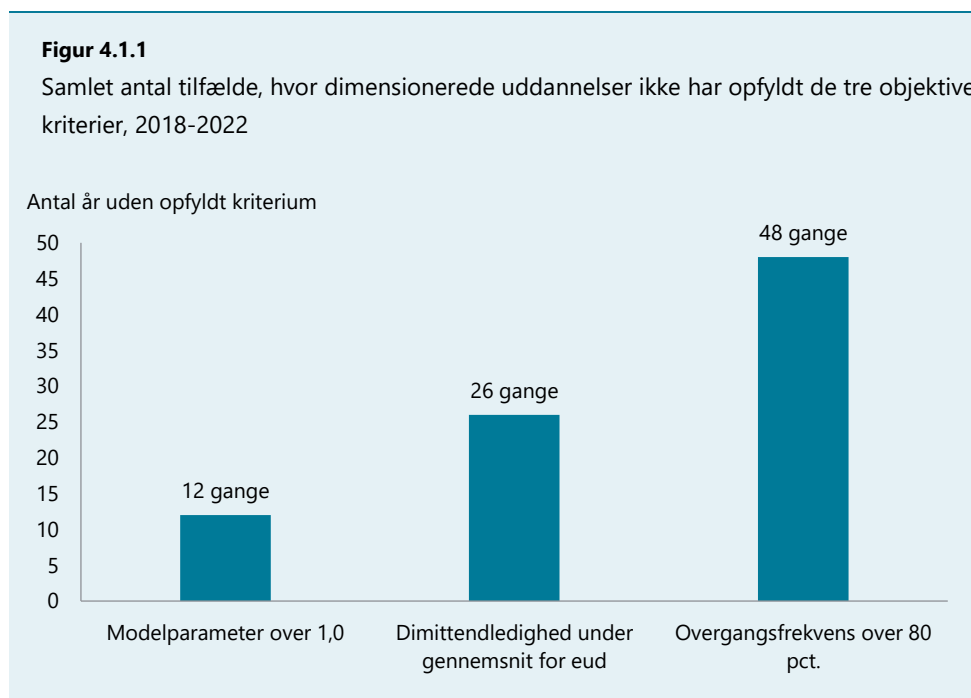
4.1 De forskellige parametres betydning for variationen af uddannelser udtaget til dimensionering

Hvis en uddannelse ikke udtages til dimensionering pba. den objektive model, skyldes det, at den ikke opfylder et eller flere af de objektive kriterier for dimensionering. Som det også fremgik af boks 3.1, kan uddannelser undgå at blive udtaget til dimensionering, hvis ét af følgende kriterier gør sig gældende:

- Regeringens modelparameter, der fremskriver efterspørgslen efter faglærte med den pågældende uddannelse, er lig med eller over 1,0.
- Dimittendledigheden på uddannelsen er *lavere* end den gennemsnitlige dimittendledighed blandt erhvervsuddannede.
- Overgangsfrekvensen mellem grund- og hovedforløbet på uddannelsen er *over 80 pct.*

Figur 4.1.1. viser, om et eller flere af de tre objektive kriterier fritager uddannelser fra at blive udtaget til dimensionering. Her ses, hvor mange år i perioden 2018-2022, de 26 dimensionerede uddannelser samlet set har haft en modelparameter under 1,0, en dimittendledighed under den gennemsnitlige eller en overgangsfrekvens på over 80 pct., som dermed 'redder' uddannelserne fra at blive udtaget til dimensionering.

Det ses, at overgangsfrekvensen i særlig grad fritager uddannelser fra dimensionering, idet der er 48 tilfælde, hvor uddannelserne har haft en overgangsfrekvens, der var højere end kriteriet for dimensionering. Til sammenligning er der samlet 26 tilfælde, hvor uddannelserne har haft en dimittendledighed, der er lavere end den gennemsnitlige på erhvervsuddannelserne og 12 tilfælde, hvor uddannelserne har haft en modelparameter på under 1,0, som har fritaget uddannelsen for dimensionering.

Anm.: Opgørelsen er lavet for de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier for dimensionering af erhvervsuddannelser i perioden 2018-2022. De samme uddannelser kan være fritaget pba. et kriterie i flere år og uddannelser kan være fritaget pba. flere kriterier i et enkelt år.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

4.2 Modelparameteren

Modelparameterens overordnede formål er at give en indikation af, hvorvidt der inden for hver enkelt uddannelse vil være et fremtidigt mismatch mellem udbud og efterspørgsel af personer med den givne uddannelse på arbejdsmarkedet.

Boks 4.2

Beskrivelse af modelparameteren

Modelparameteren er sammensat af to elementer:

1. En udbudskomponent
2. En efterspørgselskomponent

Udbudskomponenten er udtryk for udviklingen i arbejdsstyrken for en given uddannelse relativt til udviklingen i arbejdsstyrken på tværs af alle faglærte.

Efterspørgselskomponenten angiver udviklingen i beskæftigelsesfrekvensen for en given uddannelse relativt til udviklingen i beskæftigelsesfrekvensen på tværs af alle faglærte.

Værdier over 1 for en enkelt uddannelse indikerer et øget relativt behov, mens værdier under 1 indikerer et mindre relativt behov for uddannelsen fremover. Modellen kan således betragtes som en indikation af det fremtidige mismatch mellem udbud og efterspørgsel for hver af de faglærte uddannelser.

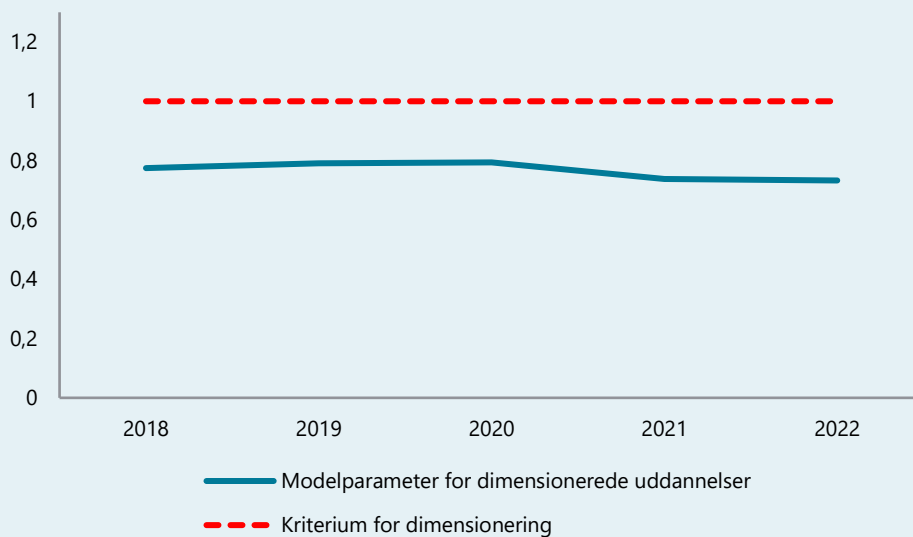
I dimensioneringen for 2022 indgik modelparametrene beregnet i 2020 i forbindelse med dimensioneringen for 2021. Modelparametrene er siden blevet genberegnet. Derfor indgår de opdaterede modelparametre i opgørelsen i denne evaluering over uddannelser udtaget til dimensionering på baggrund af objektive kriterier.

4.2.1 Udfordringer med modelparameteren

Figur 4.2.1 viser det årlige gennemsnit af modelparameteren på de 26 uddannelser i perioden 2018-2022. Det ses, at modelparameteren på uddannelserne i gennemsnit har ligget stabilt mellem 0,73 og 0,79 i perioden 2018-2022. Modelparameteren bliver beregnet ud fra alle erhvervsuddannede i arbejdsstyrken over en længere periode.

Figur 4.2.1

Simpelt gennemsnit af modelparameteren for dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2022

Anm.: Opgørelsen er lavet for de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. den objektive model i perioden 2018-2022. Figuren viser modelparameteren, der lå til grund for dimensioneringsberegningen i de pågældende år.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

Nedenfor beskrives en række udfordringer med modelparameteren af mere metodisk karakter.

Stor kompleksitet og flere modelparametre

Fra fokusgrupperne med skolerepræsentanter ved vi, at modelparameteren opfattes som en "black-box", da det er teknisk komplekst og kræver særlige forudsætninger at forstå og at anvende modelparameteren.

Kompleksiteten ved modelparameteren højnes yderligere af, at Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) ligeledes årligt beregner en modelparameter for hver erhvervsuddannelse til brug for Læreplads-AUB. At der årligt skal beregnes forskellige modelparametre til hhv. dimensioneringen og Læreplads-AUB, blev aftalt som led i det tekniske arbejde mellem daværende regering og arbejdsmarkedets parter, der fulgte af trepartsaftalen fra 2016. Hvis dimensioneringsmodellens modelparameter og DA og FH's modelparameter sammenlignes, er der årligt en række uddannelser med uoverensstemmelser mellem de to modelleres udfald, ift. om de er over 1, lig med 1 eller under 1. I beregningerne i 2021 gælder det for 40 ud af 100 uddannelser. Med andre ord, er der for de pågældende uddannelser ikke konvergens mellem modelparametrene om, hvorvidt uddannelsen i fremtiden vil være en mangeluddannelse.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der blandt de 40 uddannelser er 11 uddannelser med en modelparameter lig 1 i DA og FH's modelparameterberegning. Grundet usikkerhed fastsætter DA og FH en modelparameter på 1 for henholdsvis uddannelser med en tilgang på i gennemsnit mindre end 20 elever på hovedforløbet over de seneste tre år og/eller uddannelser, hvor antallet af beskæftigede de seneste 3 år i gennemsnit er mindre end 20 personer. Den samme korrektion findes ikke i beregningen af modelparameteren i dimensioneringsmodellen.

I de tilfælde de to modelparametre peger i forskellige retninger ift. dimensionering eller ej, kan denne uoverensstemmelse anvendes som et vægtigt argument i REU. Begge modelparametre fremgår af de beregninger REU modtager i forbindelse med den årlige høring.

Usikkerheder forbundet fremskrivning af fremtidigt behov for arbejdskraft

Modelparametrene angiver en fremskrivning af sammenhængen mellem det relative behov og den relative efterspørgsel for hver erhvervsuddannelse. Når fremskrivningen laves for enkelte erhvervsuddannelser, hvoraf flere uddannelser har få observationer i de enkelte år, som fremskrivningen er baseret på, vil der være usikkerhed ved resultatet. Derudover er modelparameteren primært baseret på historiske og statistiske tendenser på arbejdsmarkedet og tager derfor ikke højde for fremtidige tendenser for særligt efterspørgslen, som følge af f.eks. den teknologiske udvikling eller fremtidige politiske tiltag.

Uddannelser fritages alene pga. modelparameteren

Uddannelser med en lav overgangsfrekvens og en høj dimittendledighed kan fritages for at blive udtaget til dimensionering på baggrund af en udbuds- og efterspørgselsberegning med væsentlige usikkerheder om den fremtidige udvikling på arbejdsmarkedet. Det ses, at en del uddannelser har haft en lav overgangsfrekvens eller en høj dimittendledighed i perioden 2018-2022, men samtidigt har haft en modelparameter lig med eller over 1,0, hvilket har gjort, at de ikke er blevet udtaget til dimensionering.

4.2.2 Alternativ model: Dimensioneringsmodel uden modelparameter?

Modelparameteren får kritik for dels at være for kompliceret at forstå og dels, at prognosen for det fremtidige arbejdskraftbehov er behæftet med store usikkerheder. Fokusgruppemedlemmerne giver også udtryk for, at modelparameteren opleves som utilstrækkelig, bl.a. fordi prognosen ikke kan indfange regionale forskelle. Det ses også, at modelparameteren 'redder' flere uddannelser fra at blive udtaget til dimensionering, selvom disse uddannelser samtidigt har en lav overgangsfrekvens eller en høj dimittendledighed.

Dette afsnit vil derfor forsøge at beskrive, hvordan det påvirker de uddannelser, der udtages til dimensionering, hvis modelparameteren udelades fra den nuværende objektive model. Nedenfor introduceres to kontrafaktiske scenarier, som bygger på de uddannelser, der ville være udtaget til dimensionering i perioden 2018-2022.

Scenarie 1: Dimensionering som i nuværende model, men uden modelparameter.

Scenarie 2: Dimensionering som i nuværende model, uden modelparameter og dimittendledigheden skal overstige landsgennemsnittet med 1,5 procentpoint.

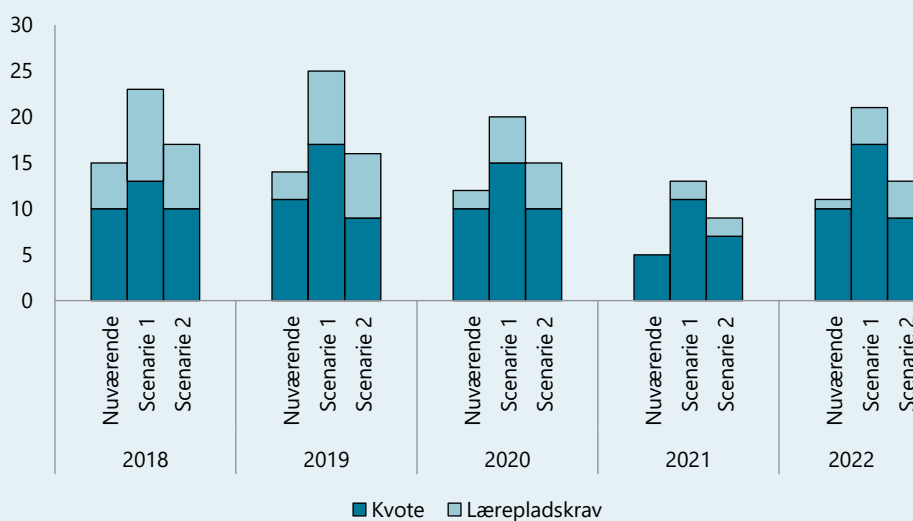
Figur 4.2.2 viser udfaldet af dimensionering med den eksisterende model og i de to alternative scenarier. I *scenarie 1* bliver i gennemsnit 9 yderligere uddannelser udtaget til dimensionering årligt sammenlignet med den nuværende dimensioneringsmodel. Samtidig er der forholdsmæssigt flere uddannelser, der hvert år udtages til dimensionering med lærepladskrav.

I *scenarie 2* er der sammenlignet med den nuværende model cirka det samme antal uddannelser, der årligt udtages til dimensionering med kvote, men betydeligt flere uddannelser, der udtages til dimensionering med lærepladskrav.

Modelparameteren fritager altså hvert år i gennemsnit 9 uddannelser fra at blive udtaget til dimensionering. Flere af de uddannelser, som modelparameteren fritager, har en overgangsfrekvens der er så lav, at de ville blive indstillet til dimensionering med lærepladskrav, hvis modelparameteren ikke var en del af dimensioneringsmodellen.

Figur 4.2.2

Uddannelser indstillet til dimensionering i nuværende model og model A.1 og A.2 , 2018-2022

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

4.3 Dimittendledigheden

Dimittendledigheden er det andet af de tre objektive kriterier i dimensioneringsmodellen. Dimittendledighedens overordnede formål er at give en indikation af, hvorvidt der er efterspørgsel efter færdiguddannede fra den pågældende uddannelse.

Boks 4.3

Beskrivelse af dimittendledigheden

I dimensioneringsmodellen defineres dimittendledigheden, som beregnes pr. erhvervsuddannelse, som følger: Bruttoledighedsgraden for færdiguddannede fra erhvervsuddannelserne opgøres samlet for 4.-7. kvartal efter afsluttet uddannelse for alle dimittender fra en erhvervsuddannelse i et givent kalenderår.

Den enkelte dimittend skal, for at være ledig (som defineret i modellen), opfylde følgende betingelser:

- Være uden arbejde,
- Stå til rådighed for arbejdsmarkedet og
- Være aktivt arbejdssøgende

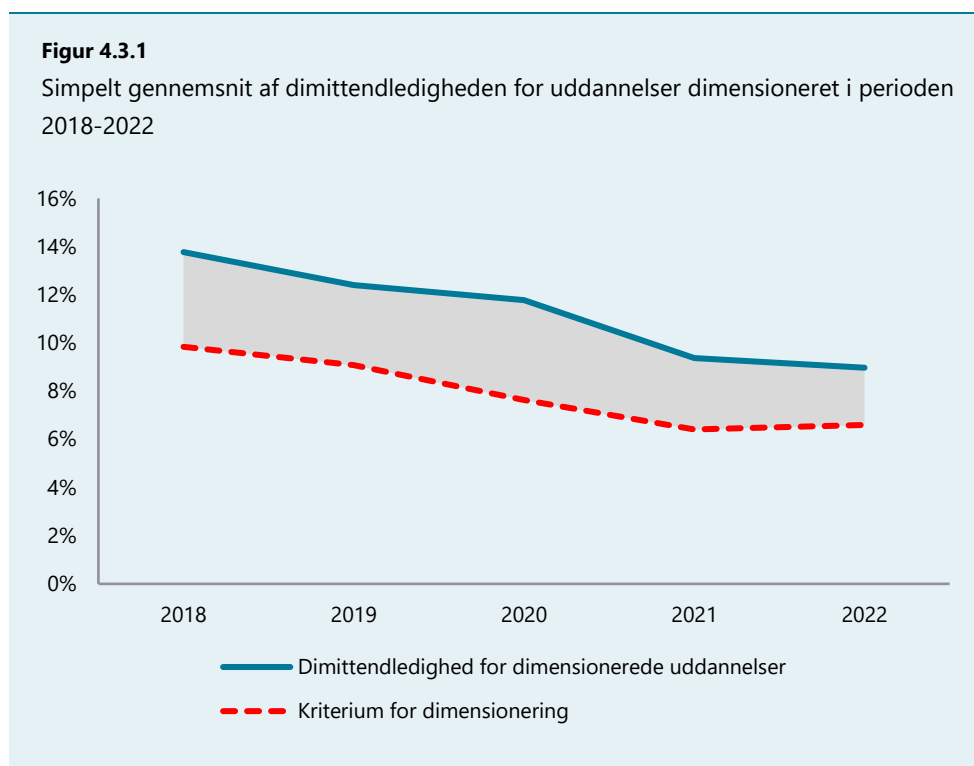
Ydermere skal der være tale om jobsøgende tilmeldt a-kasserne og de offentlige jobcentre samt være tale om, at den enkelte ledige modtager dagpenge eller kontant- eller starthjælp. Personer i aktivering, som modtager dagpenge, kontanthjælp/starthjælp eller løntilskud indgår også i statistikken over bruttoledighed.

En ledig, som opfylder betingelserne for at indgå statistisk som bruttoledig, - men som ikke står tilmeldt som søgende et fuldtidsjob – men i stedet et halvtidsjob, vil indgå med 50 pct. ledighedsgrad, hvis personen er ledig i hele opgørelsesperioden.

Læs mere i [Retningslinjer for dimensionering og kvoteberegningsmodel](#).

4.3.1 Udfordringer ved dimittendledigheden

Den gennemsnitlige dimittendledighed på de dimensionerede uddannelser har i alle år i perioden 2018-2022 ligget over den gennemsnitlige dimittendledighed på erhvervsuddannelserne på landsplan. Der er flere færdiguddannede fra dimensionerede uddannelser som går ledige sammenlignet med erhvervsuddannelserne generelt. Afstanden mellem den gennemsnitlige dimittendledighed på uddannelser udtaget til dimensionering og den gennemsnitlige ledighed for erhvervsuddannelser generelt, er dog blevet mindre og mindre de seneste år.

Anm.: Opgørelsen er lavet for de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. den objektive model i perioden 2018-2022. Figuren viser dimittendledigheden, der lå til grund for dimensioneringsberegningen i de pågældende år.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

Lille datagrundlag og usikkerhed forbundet hermed

Dimittendledigheden bliver beregnet for en mindre population, bestående af en enkelt årgang af dimittender på en given uddannelse, og der kan derfor være store udsving fra år til år på de enkelte uddannelser⁵. Figur 4.1.1 viser, at flere uddannelser bliver fritaget dimensionering pba. dimittendledigheden end pba. modelparameteren, som er baseret på større populationer.

Konjunkturafhængighed

Kriteriet for hvornår dimittendledigheden er problematisk høj, er ikke en fast defineret størrelse, men er afhængig af den generelle beskæftigelsessituation på erhvervsuddannelserne. Det står i modsætning til de to andre objektive kriterier, der er fast definerede størrelser. Dimittendledigheden er i den objektive model betinget af – eller relativ til – dimittendledigheden for erhvervsuddannelser på landsplan. Det betyder, at dimittendledighedsparameteren er sensitiv over for ydre forhold såsom konjunkturudsving og dermed kan skabe ustabilitet fra år til år i forhold til hvilke uddannelser, der udtages til dimensionering.

⁵ Uddannelser med under 10 dimittender pr. år er dog fritaget dimensionering

Sammenhæng med frafald

Dimittendledigheden for erhvervsskoleelever er særlig, sammenlignet med andre uddannelsesområder, i og med erhvervsskoleelever indtræder på arbejdsmarkedet - på helt særlige vilkår - når de starter i lære. Dimittendledigheden bliver i den objektive model målt blandt en afgrænset gruppe af dimittender, der pga. deres lærlingetid kan have gode forudsætninger for at komme i arbejde, når de er udlærte. På nogle uddannelser kan det omvendt være svært for elever at få en læreplads. Parameteren dimittendledighed tager ikke højde for, at erhvervsskoleelever på sin vis, har deres indtræden på arbejdsmarkedet allerede når de starter i lære – og at nogle elever af den årsag også afbryder deres uddannelse, fordi de går ledige, såfremt de *ikke* får en læreplads.

4.3.2 Alternativ model: Mere stabilitet ved flerårig dimensioneringsmodel?

Udfordringen med dimittendledigheden, som den anvendes i den nuværende objektive model kan være, at den kan være usikker. Dels fordi datagrundlaget er spinkelt, især på uddannelser hvor der uddannes relativt få årligt. Dels fordi dimittendledigheden måles relativt til dimittendledigheden for alle erhvervsuddannelser samlet set og derfor er sensitiv over for konjunkturudsving.

I tillæg viste kapitel 3, at der er en vis variation i de uddannelser, som den objektive model udtager til dimensionering fra år til år, og at enkelte uddannelser kan opleve skiftevis at blive udtaget og ikke udtaget. I fokusgrupperne nævnes, at institutionerne typisk arbejder med lange planlægningshorisonter og at brud på kontinuitet – f.eks. ved dimensionering eller ændring i antallet af kvotepladser, gør det mere komplekst for institutionerne at drive erhvervsuddannelser.

For at imødekomme problematikken om variation og konjunkturafhængighed, introducerer dette afsnit to scenarier, hvor dimensioneringen ændres fra at være etårig til at være flerårig.

Scenario 3: *Modelparameter, dimittendledighed og overgangsfrekvens er defineret som i den nuværende objektive model, men er beregnet for hhv. en treårig periode, frem for et enkelt år ad gangen.*

Scenario 4: *Modelparameter, dimittendledighed og overgangsfrekvens er defineret som i den nuværende objektive model, men er beregnet for en femårig periode, frem for et enkelt år ad gangen.*

Med den nuværende årlige dimensionering udtages mellem 5 og 15 uddannelser årligt til dimensionering pba. den objektive model, heraf mellem 1 og 5 med lærepladskrav (jf. kapitel 3.1 og 3.2). Dimensioneres i stedet for en treårig periode, jf. *scenario 3*, udtages i alt 11 uddannelser til dimensionering, hvoraf 2 udtages til dimensionering med lærepladskrav. Dimensioneres for en femårig periode, jf. *scenario 4*, udtages i alt 17 uddannelser til dimensionering, herunder 4 med lærepladskrav.

I tabel 4.3.2 ses resultatet af beregningen for dimensionering for en femårig periode fra 2018-2022. Tabellen viser de tre objektive kriterier for de enkelte uddannelser udtaget til dimensionering i perioden. Øverst, markeret med fed, ses kriteriet for, at en uddannelse kan fritages dimensionering. Det er dette tal, som de underliggende tal skal sammenlignes op mod.

Tabel 4.3.2

Resultat af dimensionering pba. objektive kriterier for en femårig periode (2018-2022)

Uddannelse	Overgangs- fre- kvens (gns.)	Dimit- tendle- dighed (gns.)	Model- para- meter (gns.)
Kriterium for dimensionering med kvote	80,0%	7,9%	1,00
Kriterium for dimensionering med lærepladskrav	50,0%	7,9%	1,00
Anlægsgartner	79,3%	10,7%	0,78
Autolakerer	70,2%	8,1%	0,93
Beklædningshåndværker	44,2%	18,7%	0,98
Bygningsmaler	73,1%	13,0%	0,86
Cykel- og motorcykelmekaniker	76,4%	9,3%	0,71
Detailhandelsuddannelsen med specialer	71,4%	10,2%	0,97
Dyrepasser	75,1%	11,8%	0,60
Ernæringsassistent	64,0%	15,2%	0,96
Eventkoordinator	67,8%	13,0%	0,49
Gastronom	79,0%	9,0%	0,87
Kosmetiker	78,8%	8,7%	0,39
Lager- og terminaluddannelsen	74,9%	8,6%	0,74
Skiltetekniker	26,8%	18,8%	0,87
Skov- og naturtekniker	34,7%	8,9%	0,81
Tandklinikassistent	77,7%	13,3%	0,68
Tandtekniker	57,5%	27,2%	0,90
Teater- event- og av-tekniker	48,4%	7,9%	0,57

Anm.: Overgangsfrekvensen og dimittendledigheden er vægtet efter populationernes størrelse i de enkelte år, mens modelparameteren er beregnet som et simpelt gennemsnit.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger

En fordel med en flerårig dimensioneringsmodel er, at beregningerne vil blive foretaget på et større, mere robust datagrundlag, der kan understøtte, at uddannelser med systematisk ringe beskæftigelses- og lærepladsmuligheder dimensioneres. Flerårig dimensionering forventes at kunne lette institutionernes tilrettelæggelse af de enkelte uddannelsesudbud ved at give øget forudsigelighed, jf. kommentarer fra fokusgruppen. Til gengæld udtages nogle år flere uddannelser til dimensionering ved flerårig dimensionering, sammenlignet med etårig dimensionering.

4.4 Overgangsfrekvensen

Overgangsfrekvensen er det tredje af de tre objektive kriterier i dimensioneringsmodellen. Overgangsfrekvensens overordnede formål er at give en indikation af, hvorvidt eleverne gennemfører deres erhvervsuddannelse, og herunder siger overgangsfrekvensen noget om, hvorvidt eleverne får en læreplads.

Boks 4.4

Beskrivelse af overgangsfrekvensen

Overgangsfrekvensen er et udtryk for andelen af elever, som er overgået fra grundforløbets 2. del til en uddannelsesaftale. Se forklaring på indhold i overgangsfrekvens nedenfor.

Overgangen opgøres fra grundforløbet 2. del til hovedforløbet (3 måneder efter afsluttet grundforløb) for hele kalenderår (for hver person opgøres overgang fra det senest fuldførte grundforløb, dvs. fra grundforløbets 2. del for elever efter reformen).

For hver elev i populationen måles elevstatus efter tre måneder fra datoen for opnået kvalifikation.

Elevstatus kan antage følgende værdier:

- I uddannelsesaftale
- I skoleoplæring
- Registreret som lærepladssøgende
- Øvrige, dvs. elever, der har opnået kvalifikation til hovedforløbet, men ikke er overgået til hovedforløbet eller er registreret som søgende samt elever, der ikke er i aftale på statutidspunktet, men har været i aftale.

I opgørelsen af overgang arbejdes der med tre former for overgang:

- overgået til uddannelsesaftale
- overgået til skoleoplæring
- overgået til søgekø

Dette betyder, at elever, som *ikke* er i uddannelsesaftale på måletidspunktet eller har været i aftale, men har mistet den på måletidspunktet, ikke indgår i optællingen af elever, som er overgået til én af de tre ovenfor nævnte kategorier.

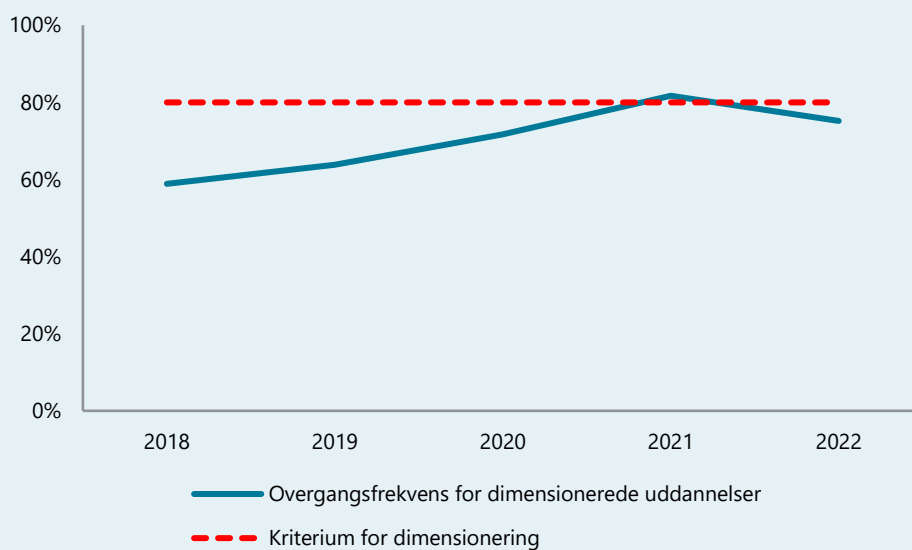
Læs mere i [Retningslinjer for dimensionering og kvoteberegningsmodel](#). BUVVM 2018.

4.4.1 Udfordringer ved overgangsfrekvensen

Den gennemsnitlige overgangsfrekvens på de dimensionerede uddannelser steg fra knap 60 pct. i 2018 til lidt over 80 pct. i 2021, for igen at falde til 75 pct. i 2022. I 2020 var den gennemsnitlige overgangsfrekvens for de 26 uddannelser, der er dimensioneret i perioden 2018-2022, højere end de 80 pct., der er kriteriet for dimensionering.

Figur 4.4.1.1

Simpelt gennemsnit af overgangsfrekvensen for uddannelser dimensioneret i perioden 2018-2022

Anm.: Opgørelsen er lavet for de 26 uddannelser, der har været udtaget til dimensionering pba. den objektive model i perioden 2018-2022. Figuren viser overgangsfrekvensen, der lå til grund for dimensioneringsberegningen i de pågældende år.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

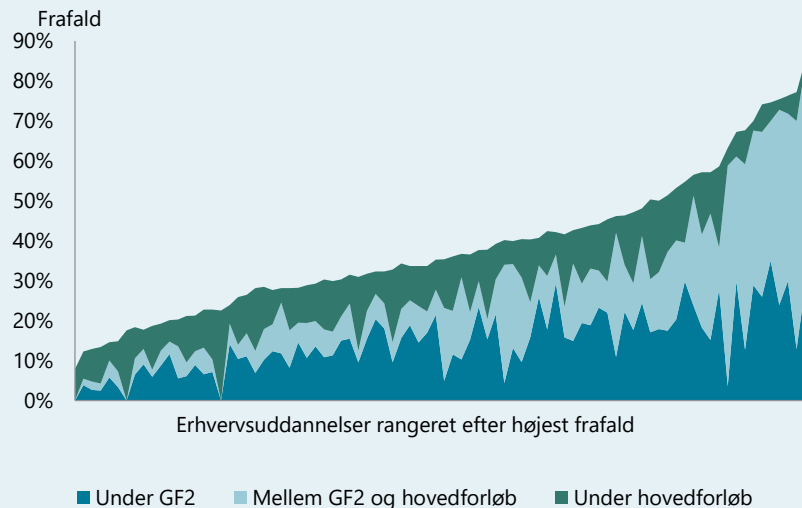
Beregning af overgangsfrekvensen indeholder ikke al relevant frafald

Overgangsfrekvensen bliver alene beregnet på elever, som er *uddannelsesaktive* tre måneder efter afslutningen af grundforløbet. Det betyder, at der kan være uddannelser med højt frafald, der ikke bliver dimensioneret, såfremt frafaldet er koncentreret blandt elever, der ikke er uddannelsesaktive, dvs. elever, der allerede har afbrudt deres uddannelse på opgørelsestidspunktet eller som falder fra i løbet af grundforløbets 2. del.

I figur 4.4.1.2. er frafaldet opdelt efter frafaldstidspunkt. Her ses, at det meste af frafaldet forekommer i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløb.

Figur 4.4.1.2.

Forløbstidspunkt for afbrud inden for de første to år på de forskellige erhvervsuddannelser, 2016-2018

Anm.: Opgjort blandt uddannelser med mindst 25 påbegyndte elever i perioden 2016-2018. Eleverne kan indgå 1 gang pr år. Opgørelsen af afbrud er opgjort 2 år efter tilgangsdatoen på den seneste uddannelse, som eleven har været indskrevet på under sit forløb. Frøfald på grundforløb 1 indgår ikke i figuren.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriets datavarehus.

I den nuværende objektive model tælles elever, der har gennemført et grundforløb, men som på opgørelsestidspunktet er faldet fra og ikke længere aktivt søger en uddannelsesaftale altså ikke med i beregningen af overgangsfrekvensen. Elever, der falder fra i løbet af grundforløbet, indgår heller ikke i beregningen. Det, på trods af, at frøfaldet hen mod afslutningen af grundforløbet 2. del og efter afslutning i mange tilfælde må forventes at være forbundet med, at eleven ikke har indgået en uddannelsesaftale om en læreplads.

Spinkelt datagrundlag

Overgangsfrekvensen bliver beregnet på en mindre population af elever fra en enkelt årgang, hvilket kan give anledning til store årlige udsving på baggrund af få elever⁶. Det kan have den betydning, at en uddannelse dimensioneres et år, for at blive fritaget det efterfølgende år. Figur 4.1.1 viste bl.a., at størstedelen af de uddannelser, der har været dimensioneret på et tidspunkt i perioden 2018-2022, ligeledes er blevet fritaget fra dimensionering i perioden pba. en overgangsfrekvens, der har været højere end 80 pct.

4.4.2 Alternativ model: Dimensioneringsmodel med udvidet frøfaldsdefinition og uden modelparameteren?

En udfordring med overgangsfrekvensen er, at den udelukkende opgøres blandt aktivt søgende elever 3 måneder efter afslutning på grundforløbet 2. del. Måden, hvorpå overgangsfrekvensen er beregnet i den nuværende objektive model, formår således ikke at indfange al relevant frøfald relateret til de elever som ikke overgår fra grundforløbet 2. del til hovedforløbet.

⁶ I beregningen af overgangsfrekvensen er der ingen minimumsgrænse for hvor mange elever, der må have gennemført et grundforløb i et givent år.

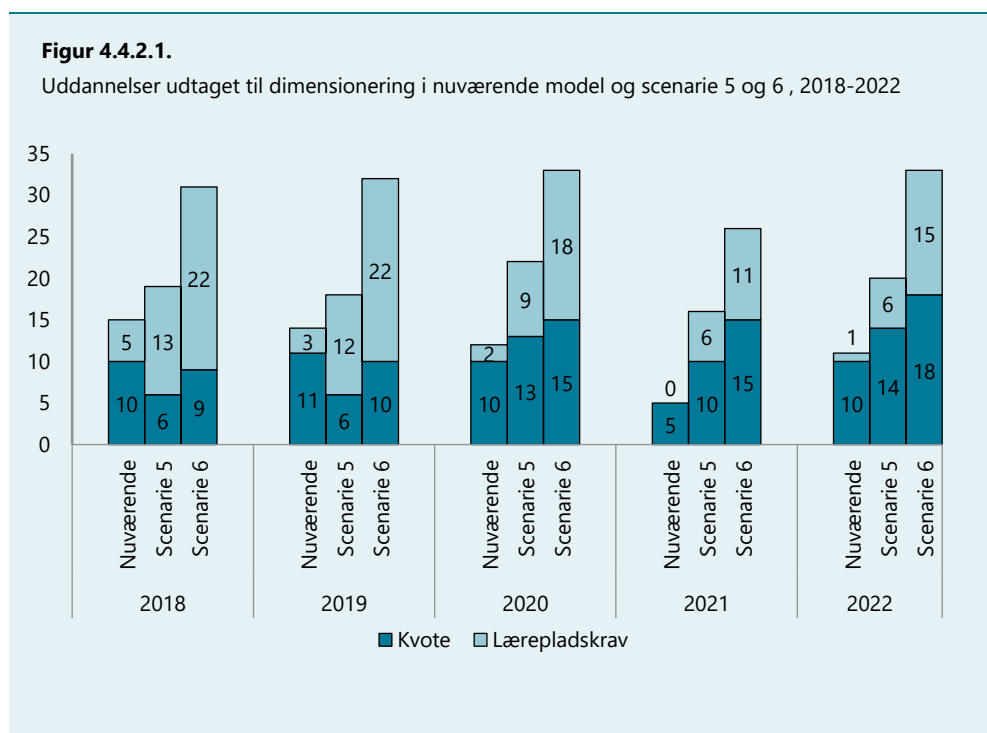
Den opgørelsesmetode medvirker til, at mange uddannelser i dag (48 tilfælde på tværs af 26 uddannelser udtaget til dimensionering pba. objektive kriterier i perioden 2018-2022, jf. figur 4.1.1) kan undgå at blive udtaget til dimensionering pba. den objektive model, fordi de lever op til kriteriet om en overgangsfrekvens på 80 pct.

Indeværende afsnit viser scenarier, hvor frafaldet i beregningen af overgangsfrekvensen omdefineres til i stedet at inkludere *alle* elever, dvs. både uddannelsesaktive og ikke-uddannelsesaktive elever. I scenarie 6 er modelparameteren ydermere udeladt, så modellen alene tager højde for frafald efter grundforløbet og ledighed blandt dimittender.

Scenarie 5: Dimensionering som i nuværende model, men hvor overgangsfrekvensen er baseret på alle elever, der fuldfører grundforløbet

Scenarie 6: Dimensionering som i nuværende model, hvor overgangsfrekvensen er baseret på alle elever, der fuldfører grundforløbet og uden modelparameteren.

Figur 4.4.2.1 viser udfaldet af dimensionering pba. den objektive model i den eksisterende model sammenholdt med scenarie 5 og scenarie 6. I *scenarie 5* vil yderligere 4-11 uddannelser årligt udtages til dimensionering. Stigningen er særligt drevet af, at flere uddannelser udtages med lærepladskrav. I *scenarie 6* vil der i gennemsnit udtages knap 20 ekstra uddannelser til dimensionering årligt, sammenlignet med dimensionering efter den nuværende objektive model.

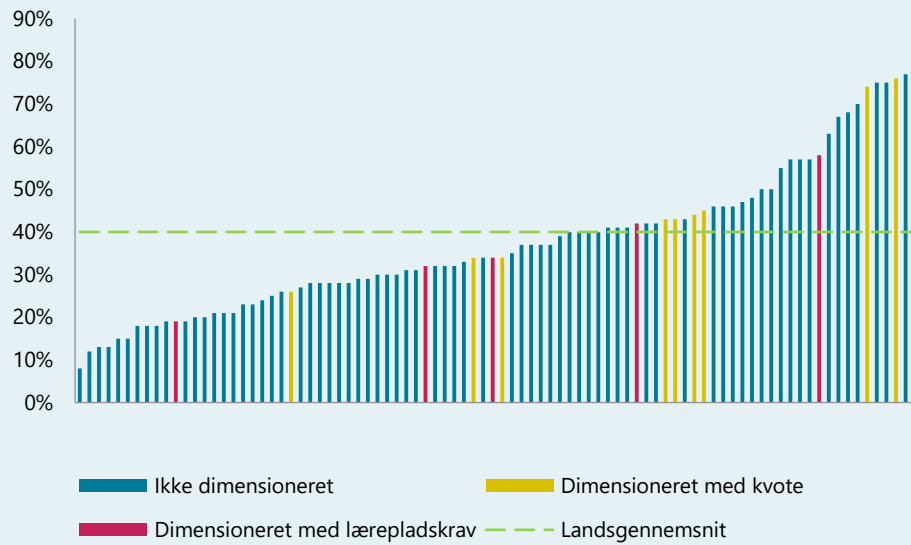

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

Det kan konkluderes, at overgangsfrekvensen som den beregnes i den nuværende objektive model ikke formår at udpege alle uddannelser med en åbenlys udfordring ift. højt frafald. I den nuværende model er det kun 4 ud af 17 uddannelser med et frafald på over 50 pct. i perioden 2016-2018, der blev udtaget til dimensionering i 2018. 3 uddannelser blev udtaget til dimensionering med kvote og én blev udtaget til dimensionering med lærepladskrav, jf. figur 4.4.2.2.

Figur 4.4.2.2

Frafald i de første to år på de forskellige erhvervsuddannelser fordelt efter, om uddannelserne blev udtaget til dimensionering pba. objektive kriterier, 2016-2018

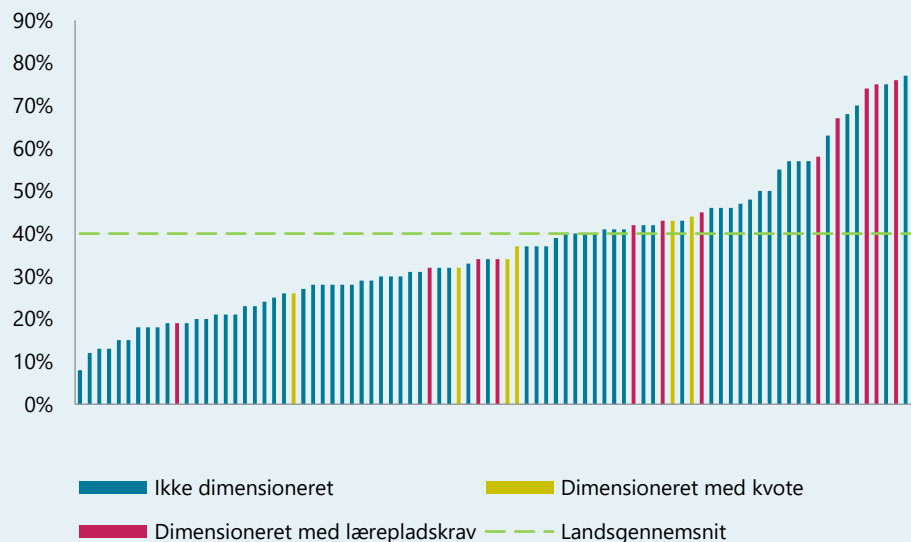

Anm.: Opgjort blandt uddannelser med mindst 25 påbegyndte elever i perioden 2016-2018. Eleverne kan indgå 1 gang pr år. Opgørelsen af afbrud er opgjort 2 år efter tilgangsdatoen på den seneste uddannelse, som eleven har været indskrevet på under sit forløb. Afbrud omfatter hverken skift eller pauser på uddannelser inden for hovedområdet erhvervsuddannelser, såfremt der ikke har været en pause på mere end 1 år. De fremhævede uddannelser blev udtaget til dimensionering i 2018.
Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Som figur 4.4.4.3. nedenfor viser, så udtages i *scenarie 5* til sammenligning 6 ud af 17 uddannelser. Alle uddannelserne udtages i dette scenarie til dimensionering med lærepladskrav.

Figur 4.4.2.3.

Frafald på for de første to år på de forskellige erhvervsuddannelser fordelt efter, om uddannelserne udtages til dimensionering i *scenarie 5*, 2016-2018

Anm.: Opgjort blandt uddannelser med mindst 25 påbegyndte elever i perioden 2016-2018. Eleverne kan indgå 1 gang pr år. Opgørelsen af afbrud er opgjort 2 år efter tilgangsdatoen på den seneste uddannelse, som ele-

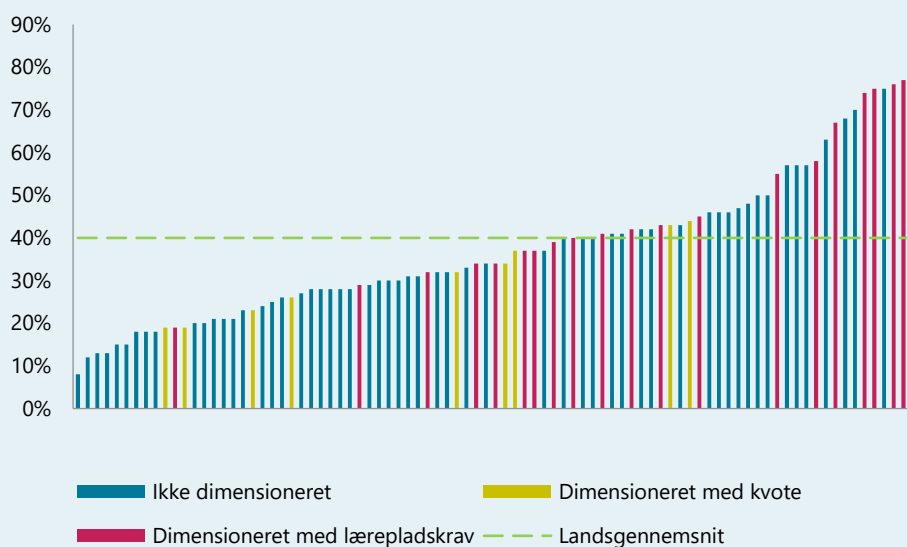
ven har været indskrevet på under sit forløb. Afbrud omfatter hverken skift eller pauser på uddannelser inden for hovedområdet erhvervsuddannelser, såfremt der ikke har været en pause på mere end 1 år. De fremhævede uddannelser indstilles til dimensionering i 2018 i *scenarie 5*.

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

I *scenarie 6* udtages yderligere 2 uddannelser med frafald på over 50 pct. til dimensionering med lærepladskrav, så den objektive model med dette scenarie udtager 8 ud af de 17 uddannelser med højest frafald efter to år. Det vil altså sige, at 9 uddannelser med et frafald på over 50 pct. stadig fritages fra dimensionering, når frafald beregnes blandt alle elever, der afslutter grundforløbet, og når modelparameteren holdes ude af beregningen.

Figur 4.4.2.4.

Frafald på for de første to år på de forskellige erhvervsuddannelser fordelt efter, om uddannelserne udtages til dimensionering i *scenarie 6*, 2016-2018

Anm.: Opgjort blandt uddannelser med mindst 25 påbegyndte elever i perioden 2016-2018. Eleverne kan indgå 1 gang pr år. Opgørelsen af afbrud er opgjort 2 år efter tilgangsdatoen på den seneste uddannelse, som eleven har været indskrevet på under sit forløb. Afbrud omfatter hverken skift eller pauser på uddannelser inden for hovedområdet erhvervsuddannelser, såfremt der ikke har været en pause på mere end 1 år. De fremhævede uddannelser udtages til dimensionering i 2018 i *scenarie 6*.

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der henvises til bilag 1, kapitel 9 for yderligere analyser af dimensionering af uddannelser med højt frafald. I bilaget beskrives hvilke uddannelser, der især har udfordringer med højt frafald og hvad årsagen for fritagelse fra dimensionering på de pågældende uddannelser har været.

5 Den faktisk udmeldte dimensionering

I de forgangne kapitler har omdrejningspunktet været de uddannelser, som står til at blive *udtaget* til dimensionering pba. den objektive model. Som tidligere beskrevet, indledes herefter en proces, hvor BUVM's beregninger sendes til høring i REU. Dimensioneringsmodellen er således udgjort af både en kvantitativ del (den objektive model) og en kvalitativ del (indstillingen fra REU).

REU har i deres indstilling til børne- og undervisningsministeren mulighed for at fravige BUVM's udtagelse af uddannelser til dimensionering, samt størrelsen på kvoten, der skal tildeles den enkelte uddannelse. REU kan fravige ved såkaldte vægtige argumenter. REU kan desuden indstille uddannelser til dimensionering efter selvindstilling. Dimensionering efter selvindstilling vedrører uddannelser, som ikke er udtaget til dimensionering pba. den objektive model i det pågældende år, men som REU mener bør dimensioneres alligevel. Det er børne- og undervisningsministeren som i sidste ende beslutter den årlige dimensionering efter indstilling fra REU.

Det betyder i praksis, at den *faktiske* dimensionering kan være væsentligt forskellig fra de uddannelser, som BUVM har *udtaget* pba. den objektive model.

Indeværende kapitel giver indledningsvist en introduktion til, hvad REU kan høres om samt REU's beføjelser, hvorefter diskrepansen mellem dimensioneringsmodellens resultater og den faktiske dimensionering beskrives.

Hovedkonklusioner i kapitel 5:

Kapitlet viser en diskrepans i den årlige dimensionering mellem den objektive models beregninger og dimensioneringen, som den faktisk ender med at blive besluttet. REU har fx årligt indstillet en højere kvote end beregnet af kvoteberegningsmodellen for mellem 60-75 pct. af de dimensionerede uddannelser. REU kan ifølge retningslinjerne for dimensionering i deres indstilling anvende vægtige argumenter til at indstille anderledes end den dimensionering og kvote, der beregnes i den objektive model. Når REU i vidt omfang indstiller *ikke* at følge BUVM's beregninger, og BUVM normalt vist følger REU's indstillinger, realiseres den objektive model og kvoteberegningens modellens potentiale imidlertid ikke fuldt ud og den potentielle virkning af dimensioneringen kan således gå tabt.

Hovedkonklusionerne i punktform nedenfor bør indgå i videre drøftelser af evt. optimering af processen for dimensionering:

- En gennemgang af REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelser og fastsættelse af kvoter i perioden 2018-2022 viser, at børne- og undervisningsministeren, med få undtagelser, beslutter at følge REU's indstillinger om dimensionering.
- Antallet af uddannelser der samlet set dimensioneres, har de seneste år være 21-22 uddannelser årligt. I 2018 var det lidt højere; 28 uddannelser. Heraf dimensioneres ca. 15 uddannelser årligt efter selvindstilling, hvilket i alle år undtagen 2021 svarer til omkring halvdelen af alle dimensionerede uddannelser.
- REU har årligt indstillet, at mellem 1-5 uddannelser fritages fra dimensionering og mellem 1-8 uddannelser dimensioneres med en anden type dimensionering end hvad følger af den objektive model.
- REU har indstillet at fravige kvoten beregnet i kvoteberegningens modellen for mellem 60-75 pct. af alle de dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2020. Det dækker i stort set alle tilfælde over uddannelser dimensioneret efter selvindstilling, hvor REU, med få undtagelser, indstiller en højere kvote end der er beregnet til at være beskæftigelses- og lærepladsmuligheder af kvoteberegningens modellen. Ydermere fastholdes denne højere kvote fra år til år.

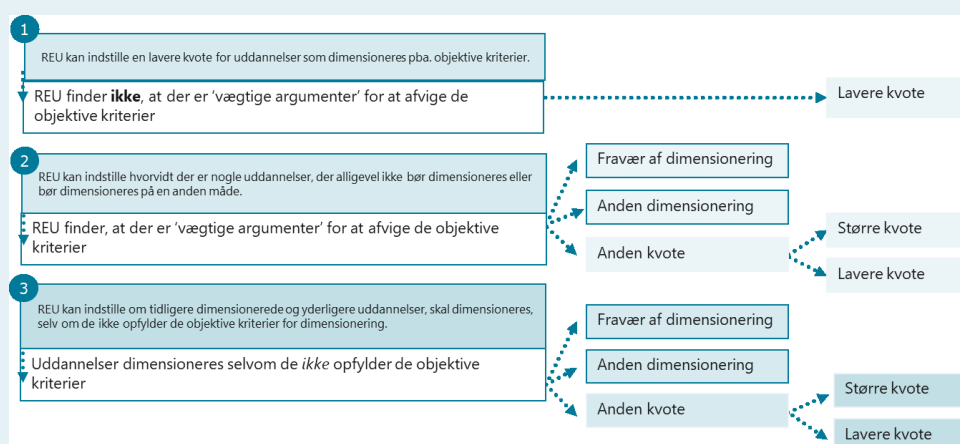
5.1 Historik for REU's indstilling om dimensionering

Det fremgår af boks 5.1., hvad REU hører om i forbindelse med børne- og undervisningsministerens beslutning om, hvilke uddannelser der skal dimensioneres. REU får, til brug for arbejdet med indstillinger, stillet oplysninger til rådighed om bl.a. ledighed, skoleoplæringsandel, overgangsfrekvens fra grundforløbets 2. del til hovedforløb samt modelparameter fordelt på alle uddannelser.

En gennemgang af REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelser og fastsættelse af kvoter i perioden 2018-2022 viser, at BUVM med få undtagelser følger REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelser. REU har således i praksis relativt stor indflydelse på den faktiske dimensionering.

Boks 5.1

Hvad REU hører om i forbindelse med dimensionering

1. REU kan indstille en lavere kvote for uddannelser som dimensioneres pba. objektive kriterier.

For uddannelser der dimensioneres på baggrund af objektive kriterier, og som ikke fritages for denne dimensionering med udgangspunkt i de vægtige argumenter (se under pkt. 2), kan REU i enighed indstille en lavere – men ikke højere kvote – end kvoteberegningsmodellen foreskriver.

2. REU kan indstille hvorvidt der er nogle uddannelser, der alligevel ikke bør dimensioneres eller bør dimensioneres på en anden måde.

Med udgangspunkt i de vægtige argumenter for fravigelse for de objektive kriterier kan REU i enighed indstille, at en uddannelse fritages fra dimensionering eller indstille en anden dimensionering af uddannelsen end dimensionerings- og kvoteberegningsmodellen foreskriver. For disse uddannelser har REU mulighed for i enighed at indstille en større eller lavere kvote end kvoteberegningsmodellen foreskriver.

Vægtige argumenter (relateret til pkt. 1 og 2):

- Væsentlig forskel i vurderingen af fremtidig arbejdskraftbehov
- Hensyntagen til helt små uddannelser
- Hensyntagen til nyoprettede uddannelser
- Hensyntagen til konjunktursvings eventuelle uhensigtsmæssige effekt
- Omfattende omlægninger af uddannelser

3. REU kan indstille at tidligere dimensionerede og yderligere uddannelser, skal dimensioneres, selv om de ikke opfylder de objektive kriterier for dimensionering pba. den objektive model.

For uddannelser, der ikke dimensioneres pba. objektive kriterier (dimensionering efter selvindstilling, se beskrevet i boks 5.3), kan REU indstille dimensionering i enighed. For disse uddannelser har REU mulighed for i enighed at indstille en større eller lavere kvote end kvotemodellen foreskriver (anden kvote).

Læs mere i [Retningslinjer for dimensionering og kvoteberegningsmodel](#). BUVM 2018.

REU's indstillinger fra 2018-2022, i relation til de tre høringspunkter i boks 5.1, er uddybet i afsnittene nedenfor. Afsnittene er skrevet med udgangspunkt i en systematisk, håndholdt kodning af samtlige referater fra høringer i REU i årene 2018-2022, samt skriftlige notater over indstillinger udarbejdet i forbindelse med dimensioneringen det pågældende år (se bilag 3 for uddrag af kodning).

Tabel 5.1. viser, hvor mange uddannelser, der faktisk bliver dimensioneret efter høringen i REU. 'Uddannelser fritaget fra dimensionering' omfatter i tabellen alene uddannelser, der er udtaget til dimensionering, men som efter den faglige høring hverken er dimensioneret med kvote eller lærepladskrav.

Antallet af dimensionerede uddannelser er faldet fra 28 i 2018 til 19 i 2022. Uddannelser, der er udtaget til dimensionering pba. den objektive model er tilsvarende faldet fra 15 i 2018 til 7 i 2022, mens antallet af uddannelser der er indstillet til dimensionering efter selvindstilling (beskrevet i boks 5.3) ligger nogenlunde stabilt på 15. Der er i 2022 i alt 4 uddannelser, der efter høring i REU fritages dimensionering.

Tabel 5.1

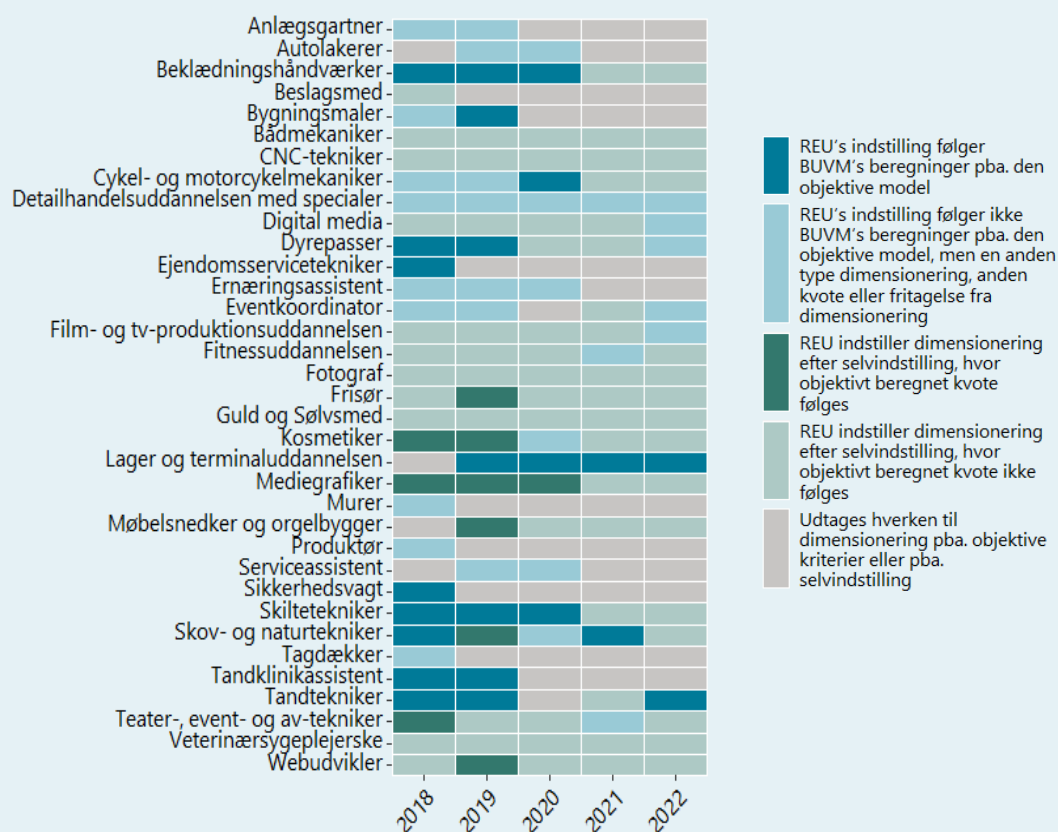
Faktisk dimensionerede uddannelser, 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Uddannelser udtaget til dimensionering pba. objektive kriterier	15	14	10	5	7
Uddannelser fritaget fra dimensionering pba. objektive kriterier	2	3	5	1	4
Uddannelser dimensioneret efter selvindstilling	15	15	14	18	16
Samlet antal faktisk dimensionerede uddannelser	28	25	19	22	19

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

Figur 5.1. viser lidt flere nuancer af tabel 5.1. Kategoriseringen er anderledes, men tallene summerer til det samme. Illustrationen siger således også noget om den mellemliggende proces fra at uddannelser udtages af den objektive model, til den faktisk udmeldte dimensionering samt om de beføjelser REU kan anvende i deres indstilling. REU's beføjelser og muligheder ifm. deres indstilling om dimensionering beskrives enkeltvis i de følgende afsnit.

Figur 5.1
Overblik over dimensioneringsprocessen

Anm.: Opgørelsen er lavet for alle uddannelser der har været udtaget til dimensionering pba. de objektive kriterier for dimensionering af erhvervsuddannelser i perioden 2018-2022. Dette er sammenholdt med en manuel kodning af alle indstillinger fra REU til BUVM i årene 2018-2022, samt alle udmeldinger om børne- og undervisningsministerens beslutning om dimensionering. 'Objektivt beregnet kvote' er kvoten beregnet i kvoteberegningssmodellen. De blå farver handler om de uddannelser, der drøftes af REU pba. dimensionering efter selvindstilling. De grønne farver handler om de uddannelser, der drøftes i REU pba. den objektive model. 'Udtages hverken til dimensionering pba. objektive kriterier eller pba. selvindstilling' er uddannelser som ikke drøftes af REU det pågældende år. Uddannelser der fritages *efter* drøftelse i REU indgår i kategorien 'REU's indstilling følger ikke BUVM's egne beregninger pba. den objektive model, men en anden type dimensionering, anden kvote eller fritagelse fra dimensionering'.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

5.1.1 Indstilling af en lavere kvote for uddannelser, som dimensioneres pba. objektive kriterier

Gennemgangen af REU's indstillinger om dimensionering af erhvervsuddannelserne og fastsættelse af kvoter i perioden 2018-2022 viser, at REU ikke har afgivet indstilling om det jf. punkt 1 i boks 5.1., som er at indstille en lavere kvote på uddannelser, som er udtaget til dimensionering med kvote pba. objektive kriterier og ikke fritages denne dimensionering.

5.1.2 Indstilling af, at uddannelser ikke bør dimensioneres eller bør dimensioneres anderledes

REU indstiller at uddannelser ikke dimensioneres

I forhold til punkt 2 i boks 5.1. har REU i alle årene afgivet indstilling om, at nogle uddannelser alligevel ikke bør dimensioneres med begrundelse i vægtige argumenter for at fravige de objektive kriterier. Dette et sket for mellem 1 og 5 uddannelser årligt, jf. tabel 5.1.

Eksempel 5.1.1

Eksempel på en uddannelse, der fritages dimensionering

Detailuddannelsen med specialer er alle år i perioden 2018-2022 udtaget til dimensionering pba. objektive kriterier, men er alle år blevet fritaget fra dimensionering med kvote.

REU's vægtige argumenter for ikke at dimensionere:

- Uddannelsen blev væsentligt omlagt med eud-reformen fra 2015, og der er usikkerhed om fremtidige elevstrømme pga. uddannelsens nye struktur.
- Eux blev indført i uddannelsen med reformen.
- Der ses stigning i indgåede uddannelsesaftaler.
- Der ses lavere ledighed blandt færdiguddannede.
- Der er forskel på fremtidigt behov for faglærte i hhv. BUVM's og FH og DA's modelparameter.

BUVM har alle år fulgt REU's indstilling om at fritage detailhandelsuddannelsen med specialer fra dimensionering.

Eksempler på andre uddannelser, der er blev fritaget fra dimensionering efter indstilling fra REU, er murer og tagdækker i 2018 og serviceassistent, anlægsgartner og autolakerer i 2019.

BUVM har kun i et enkelt tilfælde ikke fulgt REU's indstilling om at fritage en uddannelse fra dimensionering. Det var i forbindelse med dimensionering for 2019, hvor BUVM besluttede, at ernæringsassistentuddannelsen i modstrid med REU's indstilling skulle dimensioneres med kvote pga. en fortsat uhensigtsmæssig fordeling af elever i uddannelsesaftale og skoleoplæring.

REU indstiller anden dimensionering end beregnet pba. objektive kriterier

Det følger også, jf. punkt 2 i boks 5.1., at REU kan indstille en anden dimensionering for uddannelsen, end hvad der følger af den objektive model og/eller en anden kvote end beregnet i kvoteberegningsmodellen. Årligt har REU indstillet en anden dimensionering, end hvad der følger af den objektive model, for mellem 1 og 8 uddannelser.

Eksempel 5.1.2

Eksempler på at REU indstiller til en anden kvote

REU indstillede i 2018, at *eventkoordinatoruddannelsen* blev dimensioneret med en kvote på 300 kvotepladser, frem for at blive dimensioneret med lærepladskrav, som beregnet pba. de objektive kriterier.

REU's vægtige argumenter for at dimensionere anderledes:

- Der var tale om en relativt nyoprettet uddannelse med vækstpotentiale,
- Der kunne ikke opretholdes et bæredygtigt udbud ved dimensionering med lærepladskrav.

BUVM valgte at følge REU's indstilling.

Der er også eksempler på, at REU for uddannelser, der står til frit optag ifølge de objektive kriterier, indstiller, at uddannelsen i stedet dimensioneres efter selvindstilling. Det var eksempelvis tilfældet for kosmetikeruddannelsen i 2018, hvor REU indstillede en kvote på 107 pladser i stedet for frit optag mhp. at sikre fortsat balance i udbud og efterspørgsel på arbejdskraft.

Det er kun sket én gang, at BUVM *ikke* har godkendt REU's indstillinger om andre typer af dimensionering, hvilket var for skov- og naturteknikeruddannelsen i 2018, hvor BUVM fastholdt dimensionering med lærepladskrav frem for REU's indstilling om dimensionering med kvote.

Eksempel 5.1.3

Eksempler på at REU indstiller anden dimensionering

REU indstillede i 2021, at *fitnessuddannelsen* blev fritaget fra dimensionering pba. den objektive model. Frem for at følge den objektivt beregnede dimensionering for uddannelsen med 20 kvotepladser, indstillede REU, at uddannelsen blev dimensioneret med en højere kvote på 50 kvotepladser.

REU's vægtige argumenter for at dimensionere anderledes:

- Der var væsentlige forskelle i hhv. BUVM og FH og DA's modelparameter for fremtidigt arbejdskraftbehov.
- Der var for nyligt indført nyt speciale på uddannelsen forventedes at tiltrække flere elever og modsvare et rekrutteringsbehov.

BUVM valgte at følge REU's indstilling.

REU indstiller en anden kvote end beregnet i kvoteberegningsmodellen

Jf. punkt 2 og 3 i boks 5.1, kan REU indstille en anden kvote end fastsat i kvoteberegningsmodellen. Når REU vælger at indstille en anden kvote end beregnet i kvoteberegningsmodellen sker det i langt de fleste tilfælde ved dimensionering efter selvindstilling. Eksempelvis fik 16 uddannelser en anden kvote end beregnet af kvoteberegningsmodellen i 2018, hvoraf 3 uddannelser var dimensioneret pba. de objektive kriterier. I 2019 tildeles 1 ud af 12 uddannelser dimensioneret pba. objektive kriterier en anden kvote og i 2020 0 ud af 15 uddannelser.

Kvoteberegningsmodellen er beskrevet i boks 5.2 nedenfor.

Boks 5.2

Indhold i kvoteberegningsmodellen

Størrelsen af kvoten på den enkelte uddannelse, som dimensioneres fastsættes med udgangspunkt i en kvoteberegningsmodel.

Kvoteberegningsmodellen er udviklet så den, så vidt muligt, tager højde for både udbuds- og efterspørgselsiden. Intentionen er, at kvoteberegningsmodellen på udbudssiden skal tage højde for antallet af elever der har fået en uddannelsesaftale året før, at kvoten er af en vis størrelse, der kan imødekomme behovet for færdiguddannede, at en del af eleverne er i skoleoplæring og dermed kan forvente at få en uddannelsesaftale senere i forløbet. På efterspørgselsiden tages der hensyn til den gennemsnitlige ledighedsgrad for den enkelte uddannelse.

Variabler i kvoteberegningsmodel

- + Alle i uddannelsesaftaler
- + Del af frafaldne elever på grundforløbets 2. del
- + Del af frafaldne elever på hovedforløb
- + Del af skoleoplæringsaftaler (for uddannelser med skoleoplæring)
- + Del af lærepladssøgende (for uddannelser uden skoleoplæring)
- Ledige
- = I alt

For mere detaljerede beskrivelser af indholdet i kvoteberegningsmodellen henvises til [Retningslinjer for dimensionering og kvoteberegningsmodel](#).

5.1.3 Dimensionering efter selvindstilling: Indstilling af uddannelser som ikke står til dimensionering pba. den objektive model

Jf. tredje og sidste punkt i boks 5.1., som REU høres om i forbindelse med dimensionering, er dimensionering af tidligere dimensionerede uddannelser og yderligere uddannelser, som ikke er udtaget til dimensionering pba. den objektive model. Her er tale om dimensionering efter selvindstilling, hvor det er REU der afgiver indstilling om behovet for dimensionering af yderligere uddannelser.

Boks 5.3

Beskrivelse af dimensionering efter selvindstilling

Uddannelser kan blive dimensioneret, selvom de ikke udtages til dimensionering pba. de objektive kriterier i den objektive model. Det defineres i denne evaluering som *dimensionering efter selvindstilling*.

Ønsket om dimensionering efter selvindstilling vil typisk være begrundet i, at REU oplever en ubalance mellem antallet af ansøgere til uddannelsen og arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft. REU's indstilling om dimensionering efter selvindstilling er begrundet i forhold, der *ikke* slår ud i den objektive model det år, som dimensioneringen beregnes ud fra, men hvor REU ikke desto mindre vurderer et behov for adgangsbegrænsning.

Der er to led i dimensionering efter selvindstilling, som REU afgiver indstilling om:

1) *Selve det, at uddannelsen dimensioneres, selvom den ikke er omfattet af de objektive kriterier (dimensionering efter selvindstilling):*

REU kan i enighed indstille, at yderligere uddannelser bør dimensioneres. Denne indstilling indgår sammen med den øvrige høring om dimensionering.

2) Størrelsen på den tildelte kvote:

Ved dimensionering efter selvindstilling har REU mulighed for i enighed at indstille en højere eller lavere kvote end den BUVM beregner via kvoteberegningsmodellen (se boks 5.2.). En tildelt kvote der er enten større eller mindre end kvoteberegningsmodellen foreskriver defineres i denne evaluering som *anden kvote end beregnet af kvoteberegningsmodellen (fremover anden kvote)*.

Af kodningen fremgår det, at uddannelser dimensioneret efter selvindstilling oftest indstilles, hvis de har været dimensioneret tidligere. Det sker langt sjældnere, at REU indstiller yderligere uddannelser, der ikke fremgår af listen over dimensionerede uddannelser fra året forinden. Eksempelvis blev yderligere to uddannelser indstillet i 2019 (møbelsnedker/orgelbygger og skov/naturtekniker) og kun én uddannelse i 2020 (dyrepasser).

Begrundelser for dimensionering efter selvindstilling

Dimensionering efter selvindstilling vil typisk være begrundet i, at der fortsat opleves ubalance mellem antallet af ansøgere til uddannelsen og arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft. Eksempelvis er uddannelserne til hhv. frisør og guld- og sølvsmed dimensioneret efter selvindstilling alle år. Fælles for begge uddannelser er, at de er populære blandt elever, som søger en erhvervsuddannelse, mens der på aftagersiden er tale om relativt små arbejdsmarkeder med et begrænset behov for arbejdskraft.

REU kan vælge at høre de faglige udvalg ifm. dimensionering efter selvindstilling. I udtalelserne fra de faglige udvalg ses en tendens til, at dimensioneringen efter selvindstilling videreføres fra år til år med begrundelse i, at der ellers er risiko for, at uddannelsen kommer ud af balance igen, eller at det endnu er for tidligt at vurdere virkningen af dimensionering indført i et tidligere år. Det betyder imidlertid samtidigt, at ubalancen mellem arbejdsmarkedet efterspørgsel og optaget på erhvervsskolerne produceres fra år til år, og at der i dimensioneringsmodellen ikke skeles til de fremskrivninger om arbejdsmarkedets behov, som er indbygget i den objektive model.

Antal kvotepladser på selvindstillede kvoter

Som beskrevet i afsnittet ovenfor, afgiver REU også indstilling om størrelsen på kvoten, dvs. antallet af kvotepladser til elever uden uddannelsesaftale for uddannelser dimensioneret efter selvindstilling.

Gennemgangen af REU's indstillinger i perioden 2018-2022 viser, at REU oftest indstiller en højere kvote end beregnet i kvoteberegningsmodellen. Eksempelvis er den beregnede kvote for fotograf 29 kvotepladser i 2018, men efter den faglige høring i REU, ender kvoten for fotograf med at være på 100 kvotepladser. Denne kvote fastholdes indtil 2021, hvorefter den reduceres til 80 pladser. Samme mønster gør sig gældende for flere andre uddannelser, f.eks. CNC-tekniker, som har en beregnet kvote på 2-7 kvotepladser i perioden 2018-2022, men hvor kvoten fastholdes på 20 kvotepladser alle år.

Gennemgangen viser således, at REU i de fleste tilfælde med dimensionering efter selvindstilling indstiller, at antallet af kvotepladser skal være højere end beregnet af kvoteberegningsmodellen og at dette fastholdes fra år til år.

Det ses også i enkelte tilfælde, at REU indstiller en lavere kvote end beregnet. På veterinærpsygeplejerske tildes flere år færre kvotepladser end beregnet af kvoteberegningsmodellen, fx i 2018 hvor veterinærpsygeplejerske tildes en kvote på 20 kvotepladser, selvom kvoteberegningsmodellen foreskriver 133 kvotepladser.

Børne- og undervisningsministeren har med få undtagelser godkendt REU's indstillinger om antallet af kvotepladser på uddannelser dimensioneret efter selvindstilling.

5.1.4 Historik over REU's indstilling af kvotepladser

Tabel 5.1.4 viser, hvordan antallet af kvotepladser på uddannelser dimensioneret med kvote er fastsat i perioden 2018-2020. Uddannelser dimensioneret med kvote dækker både over uddannelser dimensioneret pba. den objektive model og uddannelser dimensioneret efter selvindstilling. Sidstnævnte står for størstedelen af uddannelserne, som dimensioneres med en anden kvote end beregnet i kvoteberegningssmodellen.

Efter indstilling fra REU har BUVM dimensioneret med et andet antal kvotepladser end beregnet af kvoteberegningssmodellen for 16 uddannelser i 2018, 12 uddannelser i 2019 og 13 uddannelser i 2020. Det svarer til, at antallet af kvotepladser beregnet i kvoteberegningssmodellen er fraveget for mellem 60-75 pct. af de faktisk dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2020. Der er således en substantiel andel af kvoterne, som ikke ender med at følge den objektive beregning fra kvoteberegningssmodellen, men i stedet får tildelt en anden kvote. Denne kvote er i tillæg ofte større end beregnet i kvoteberegningssmodellen, hvormed der kan optages flere elever uden uddannelsesaftale, end der er beregnet til at være beskæftigelses- og lærepladsmuligheder.

Tabel 5.1.4
Kvoter fastsat i kvoteberegningssmodellen eller anden kvote, 2018-2020

	2018	2019	2020
Samlet antal dimensionerede uddannelser	28	25	19
<i>Uddannelser dimensioneret med lærepladskrav</i>	4	3	1
<i>Uddannelser dimensioneret med kvote fastsat i kvoteberegningssmodellen</i>	8	10	5
<i>Uddannelser dimensioneret med anden kvote end i kvoteberegningssmodellen</i>	16	12	13

Anm.: Kategorien 'Uddannelser dimensioneret med kvote fastsat i kvoteberegningssmodellen' omfatter både uddannelser, som er udpeget til dimensionering i dimensioneringsmodellen, og uddannelser dimensioneret efter selvindstilling med samme kvote som beregnet i kvoteberegningssmodellen. Kategorien 'Uddannelser dimensioneret med anden kvote end i kvoteberegningssmodellen' omfatter alle uddannelser, som har fået fastsat en kvote, der *afviger* fra den kvote, der er beregnet i kvoteberegningssmodellen. Nedlagte uddannelser indgår ikke i tabellen.

6 Tilgang og frafald på dimensionerede uddannelser

Dette kapitel har fokus på tilgang af elever, indgåede uddannelsesaftaler, skoleoplæring og frafald på *faktisk* dimensionerede uddannelser. Ligesom kapitel 5 vedrører dette kapitel derfor uddannelser, der i sidste ende er blevet dimensioneret efter den faglige høring i REU og børne- og undervisningsministerens beslutning.

Konklusionerne i kapitlet er baseret på beregninger af de 28 uddannelser, der faktisk blev dimensioneret i 2018. De 28 uddannelser dækker både over uddannelser dimensioneret med lærepladskrav (4) eller kvote fastsat i kvoteberegningsmodellen (8) og uddannelser dimensioneret med anden kvote end i kvoteberegningsmodellen (16). Der er valgt at tage udgangspunkt i de uddannelser, der blev dimensioneret 2018, da det gør det muligt at undersøge, hvordan tilgang og frafald mv. på de dimensionerede uddannelser dét år udvikler sig i årene efter dimensioneringen træder i kraft. Derudover omfatter de dimensionerede uddannelser i 2018 langt størstedelen af de uddannelser, der har været dimensioneret til dato. Det bemærkes, at flere uddannelser (22), der blev dimensioneret i 2018, også bliver dimensioneret i årene efter, særligt uddannelser dimensioneret efter selvindstilling, men at beregningerne i kapitlet, alene kan sige noget om udviklingen for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018.

Kapitlet igennem viser resultater fx ift. tilgang og optagelse i skoleoplæring, hvor man ikke kan isolere effekten af dimensioneringen fra andre initiativer og indsatser, som har pågået i samme periode og som derfor også kan have påvirket indeværende resultater.

Hovedkonklusioner i kapitel 6:

Kapitlet viser, at tilgangen af elever til grundforløbets 2. del, frafaldet og optaget i skoleoplæring falder på uddannelser dimensioneret i 2018. Det kan ikke entydigt konkluderes, at det skyldes dimensionering, da der bl.a. i samme periode pågår andre initiativer med samme formål for øje. Med det forbehold indikerer resultaterne, at der på uddannelser der dimensioneres i overensstemmelse med den objektive models beregninger, ses et større fald i tilgang, frafald og optag til skoleoplæring end på de uddannelser, som har fået tildelt en anden (højere) kvote. Det indikerer, at dimensioneringsmodellen i højere grad lever op til sit formål om at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel på elever, når beregningerne fra den objektive model følges.

- Tilgangen af elever til grundforløbets 2. del på uddannelser dimensioneret i 2018 er faldet. Faldet er størst i året for dimensionering dvs. 2018 (ca. 45 pct.), mens det allerede steg lidt igen i årene efter dimensioneringen.
- Tilgangen af elever på grundforløbets 2. del faldt mest markant på uddannelser dimensioneret med lærepladskrav, næstmest på uddannelser dimensioneret med kvote beregnet af kvoteberegningssmodellen og mindst på uddannelser, der fik tildelt en anden og højere kvote end den beregnet af kvoteberegningssmodellen.
- Både antallet og andelen af elever, der er optaget i skoleoplæring, faldt på uddannelser dimensioneret i 2018.
- Frafaldet på dimensionerede uddannelser faldt med lidt over 10 procentpoint efter dimensioneringen i 2018, men steg en smule allerede året efter.
- På uddannelser dimensioneret med lærepladskrav faldt frafaldet fra 37 pct. i 2017 til 8 pct. i 2018.
- På uddannelser dimensioneret med en kvote beregnet af kvoteberegningssmodellen tog frafaldet et skarpt fald i 2018, mens der på uddannelser dimensioneret med en anden kvote, i højere grad har været en gradvis reduktion.

6.1 Elevtilgang til grundforløbets 2. del

Overordnet ses et fald i tilgangen til grundforløbets 2. del på uddannelser, der blev dimensioneret i 2018⁷. Det tyder på, at dimensioneringen har bidraget til at begrænse optaget mhp. at tilpasse antallet af elever med antallet af lærepladser på uddannelser med ringe beskæftigelses- og/eller lærepladsmuligheder.

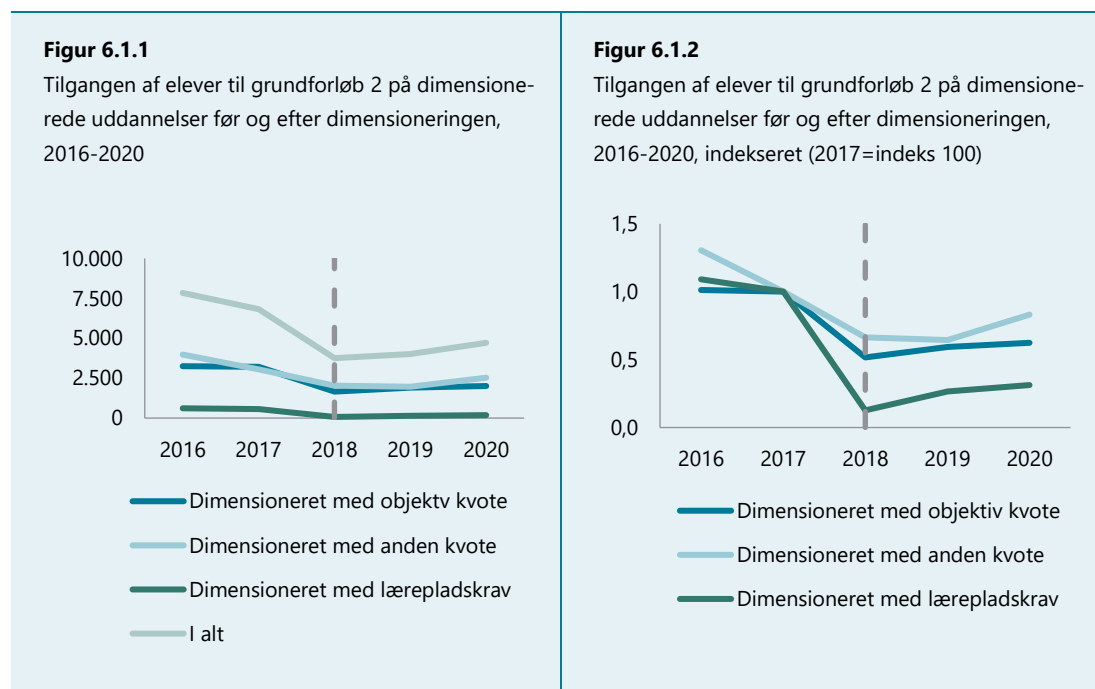
Figur 6.1.1. viser tilgangen af elever på de dimensionerede uddannelser i antal. Her ses, at kun ganske få elever samlet set starter på en uddannelse med lærepladskrav.

Figur 6.1.2 viser udviklingen i tilgang indekseret med året inden dimensioneringen som basisår (basisår 2017=100) for at sammenligne udviklingen i tilgangen på uddannelser opdelt efter dimensionering med lærepladskrav, med en kvote, der svarede til den, der blev beregnet i kvoteberegningssmodellen, eller med en anden kvote end beregnet i kvoteberegningssmodellen. Det ses, at tilgangen er faldet på alle typer af dimensionerede uddannelser, men at faldet som forventet er størst på uddannelser, der blev dimensioneret med lærepladskrav, hvor tilgangen i 2018 kun udgjorde 17 pct. af tilgangen året før. I 2020 var tilgangen på lidt over 30 pct. af niveauet året inden dimensioneringen i 2018.

⁷ Omfatter både uddannelser dimensioneret med lærepladskrav, med en kvote, der svarede til den, der blev beregnet i kvoteberegningssmodellen, eller med en anden kvote end beregnet i kvoteberegningssmodellen.

Tilgangen til grundforløbets 2. del faldt fra ca. 6.800 i 2017, hvor dimensioneringen for 2018 blev offentliggjort, til ca. 3.750 i 2018, svarende til et fald på ca. 45 pct. Fra 2018 til 2020 var tilgangen imidlertid igen steget med 1.000 elever, hvilket tyder på, at dimensioneringens virkning aftog kort tid efter. Samlet set er tilgangen i perioden 2016 til 2020 faldet med lidt over 30 pct. Til sammenligning er tilgangen på øvrige uddannelser i samme periode faldet med cirka 2 pct., fra cirka 43.700 til cirka 43.000.

Det ses også af figur 6.1.2, at der er et større fald i tilgangen på uddannelser dimensioneret med kvote beregnet i kvotemodellen end på uddannelser med en anden kvote end beregnet. Det kan indikere, at dimensioneringen ikke har haft den samme effekt i de tilfælde, hvor der er fastsat en anden og oftest højere kvote end den beregnet i kvoteberegningsmodellen (jf. kapitel 5).

Anm.: Opgørelsen er lavet for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. Både uddannelser, der blev dimensioneret pba. objektive kriterier og efter selvindstilling indgår i opgørelsen. I figur 6.1.2 er udviklingen indekseret med året inden dimensioneringen som basisår (basisår 2017=100), for at sammenligne udviklingen i de forskellige kategorier.

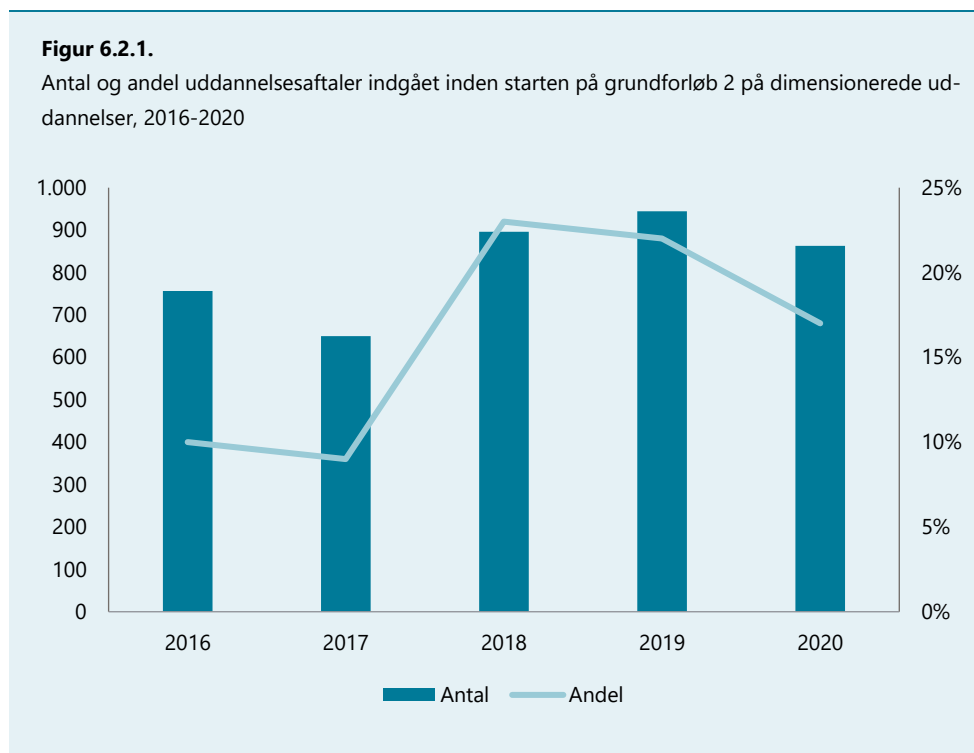
Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

6.2 Andel af uddannelsesaftaler indgået inden start på grundforløbets 2. del

Overordnet ses det, at flere elever starter på grundforløbets 2. del med en uddannelsesaftale i årene efter 2018, hvor uddannelserne blev dimensioneret. Det er umiddelbart i overensstemmelse med forventningen om, at elever, der starter på en dimensioneret uddannelse i udgangspunktet skal have en uddannelsesaftale for at blive optaget på grundforløbets 2. del.

Figur 6.2.1 viser, at andelen af elever med en uddannelsesaftale ved starten af grundforløbet 2. del på uddannelser der blev dimensioneret i 2018, steg fra 9 pct. i 2016 til 23 pct. i 2018. Andelen faldt igen til 17 pct. i 2020, hvilket bl.a. kan skyldes Covid-19. Samlet set starter flere elever på grundforløbets 2. del med en uddannelsesaftale efter dimensioneringsmodellen blev indført i 2018. Stigningen målt i antal er noget mindre, da tilgangen til de dimensionerede uddannelser i det hele taget er faldet efter dimensioneringen. Tendensen om, at flere indgår uddannelsesaftaler inden start på grundforløbets 2. del starter

tidligere for uddannelser dimensioneret efter den objektive model end for uddannelser dimensioneret efter selvindstilling.

Anm.: Opgørelsen er lavet for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. Både uddannelser, der blev dimensioneret pba. objektive kriterier og efter selvindstilling indgår i opgørelsen.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

6.3 Skoleoplæring

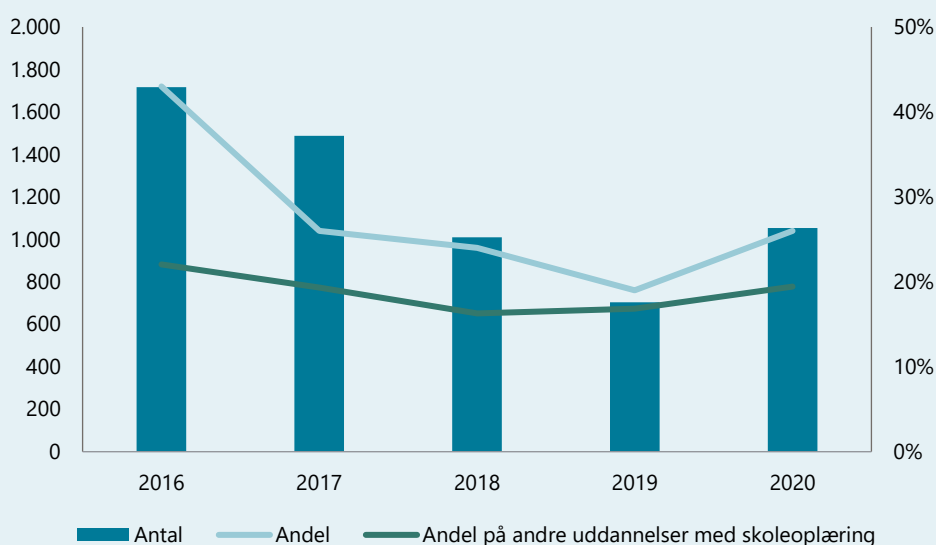
Både antal og andel af elever optaget i skoleoplæring, er faldet på uddannelser dimensioneret i 2018. Det er i overensstemmelse med forventningen om, at der for dimensionerede uddannelser i udgangspunktet vil være et mindre behov for skoleoplæring, idet hensigten med dimensioneringen er, at antallet af elever tilpasses antallet af lærepladser. Dog ses en stigning i tilgangen til skoleoplæring i 2020 på dimensionerede uddannelser. Det bemærkes, at tilgangen til skoleoplæring steg i især marts og april 2020 grundet Covid-19, men at tilgangen efterfølgende stabiliserede sig igen.

Der er imidlertid en række øvrige faktorer, som påvirker aktiviteten i skoleoplæring og indgåelsen af uddannelsesaftaler, herunder bl.a. konjunkturudsving, den generelle ledighed, generelt udbud af erhvervsuddannet arbejdskraft og forskellige politiske initiativer.

Figur 6.3.1 viser brugen af skoleoplæring før og efter dimensioneringen blev indført på dimensionerede uddannelser i 2018, som udbydes med skoleoplæring. Her tegner sig samme billede, som for uddannelsesaftaler indgået før grundforløbets 2. del. Dertil ses, at andelen af elever i skoleoplæring på de øvrige uddannelser, der ikke blev dimensioneret i 2018 er uden samme udsving.

Figur 6.3.1.

Antal og andel aftaler om skoleoplæring på dimensionerede uddannelser, 2016-2020

Anm.: Opgørelsen er lavet for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. Både uddannelser, der blev dimensioneret pba. objektive kriterier og efter selvindstilling indgår i opgørelsen. Kun uddannelser, der har udbudt oplæring i hele perioden, indgår i opgørelsen. Andelen er beregnet ud af alle indgåede aftaler om både lærepladser og skoleoplæring, dog ikke delaftaler.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

6.4 Frafald på grundforløbets 2. del og i overgangen mellem grund- og hovedforløb

Overordnet ses der fra 2017-2018 et fald i frafaldet i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløbet på de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. Det er i overensstemmelse med forventningen om, at der på dimensionerede uddannelser vil ses et mindre frafald i overgangen, da antallet af elever tilpasses virksomhedernes aktuelle efterspørgsel på lærlinge, når en større andel elever starter på uddannelsen med en uddannelsesaftale. Frafaldet på de uddannelser der blev dimensioneret i 2018 stiger dog igen i 2020.

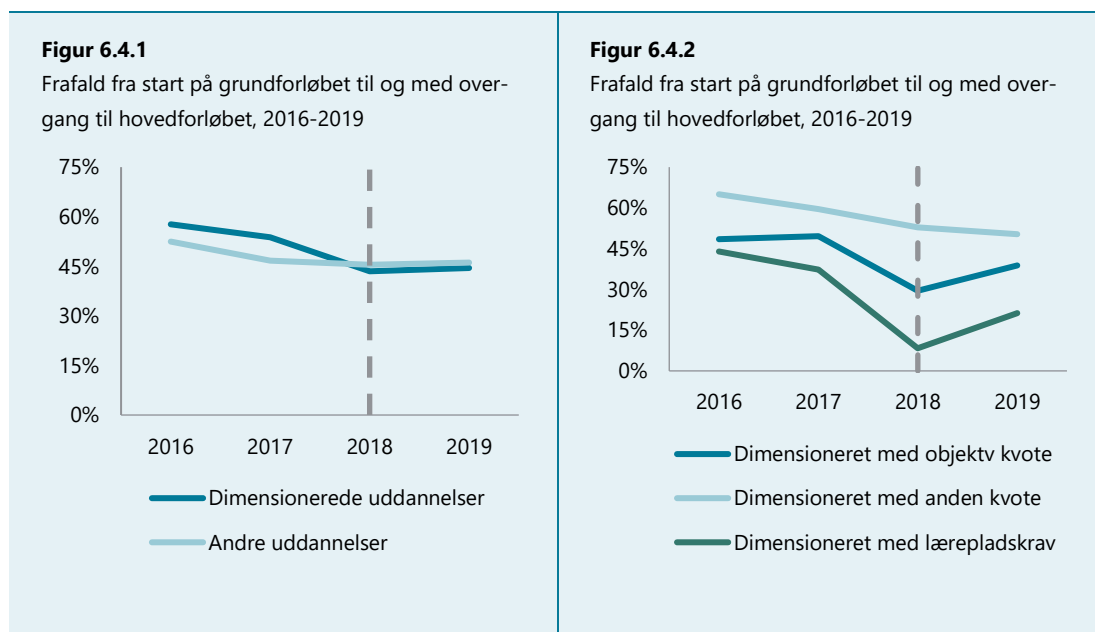
Det kan, som i de øvrige afsnit, ikke udelukkes, at andre faktorer såsom skolernes generelle forebyggende frafaldsindsats også påvirker det fald der ses i frafald.

Figur 6.4.1 og 6.4.2 viser, hvordan frafaldet på grundforløbets 2. del samt i overgangen mellem grund- og hovedforløb har udviklet sig på de dimensionerede uddannelser. Af figur 6.4.1. ses det, at frafaldet ikke er nævneværdigt højere på dimensionerede uddannelser, sammenlignet med det gennemsnitlige frafald på erhvervsuddannelserne. På uddannelser dimensioneret med lærepladskrav, er frafaldet sågar lavere end på øvrige uddannelser. I 2018 faldt frafaldet fra 54 pct. til 45 pct. på de dimensionerede uddannelser, hvilket var et lidt lavere niveau end på de øvrige erhvervsuddannelser

Frafaldet på uddannelser, der blev dimensioneret med lærepladskravkrav i 2018, faldt markant fra 37 pct. i 2017 til 8 pct. i 2018 jf. figur 6.4.2. På uddannelser dimensioneret med en kvote beregnet af kvoteberegningssmodellen tog frafaldet et skarpt fald i 2018, mens der på uddannelser dimensioneret med en anden kvote, i højere grad har været en gradvis reduktion i frafaldet fra 2016 til 2019. At der ikke ses et skarpt fald i frafaldet efter en dimensionering indikerer, at dimensioneringen har en mindre effekt på

frafald på de uddannelser, som ikke har fået fastsat en kvote efter kvoteberegningssmodellen. Som beskrevet i kapitel 5, dimensioneres mange uddannelser med en højere kvote end beregnet i kvoteberegningssmodellen. Det kan betyde, at dimensioneringen ikke har den ønskede virkning, når det kommer til at få nedbragt frafaldet.

På en uddannelse, der dimensioneres et enkelt år, vil der være en tilbøjelighed til, at overgangsfrekvensen mellem grund- og hovedforløb stiger, i og med antallet af elever tilpasses arbejdsgivernes aktuelle efterspørgsel, og når flere starter på uddannelsen med en uddannelsesaftale. Det kan betyde, at uddannelsen fritages fra dimensionering – og altså igen får frit optag eller en højere kvote – hvorefter frafaldet kan stige igen.⁸ Denne mekanisme kan ses i figur 6.4.2, hvor frafaldet på uddannelser, der blev dimensioneret med kvote eller lærepladskrav i 2018 er steget igen de seneste år, efter et kortvarigt fald umiddelbart efter dimensioneringen.

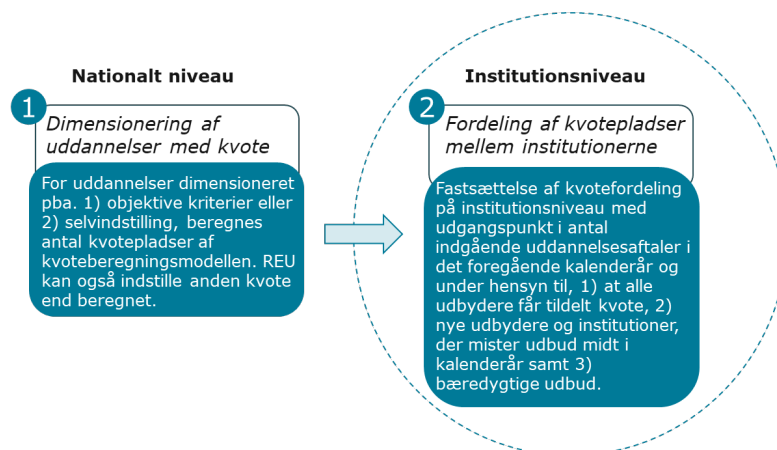
Anm.: Opgørelsen er lavet for de uddannelser, der blev dimensioneret i 2018. Både uddannelser, der blev dimensioneret pba. objektive kriterier og efter selvindstilling indgår i opgørelsen. For elever, der har fuldført grundforløbets 2. del er frafaldet opgjort 3 måneder efter afslutningen af grundforløbets 2. del. Året angiver tidspunktet for tilgangen til grundforløbets 2. del.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

⁸ Denne problematik er beskrevet i flere detaljer i kapitel 4.

7 Institutionsfordelte kvoter

I kapitel 7 flyttes fokus fra dimensionering på nationalt plan til at omhandle de institutionsfordelte kvoter, dvs. den objektive fordeling af den nationale kvote blandt godkendte udbydere. Det er børne- og undervisningsministeren, der årligt træffer beslutning om de institutionsfordelte kvoter under hensyn til geografi og udbudsmuligheder efter høring i REU. Nedenfor er illustreret, hvordan dimensioneringen med kvote først fastsættes på nationalt niveau på uddannelsesniveau, hvorefter kvoterne fordeles mellem institutionerne.

Formålet med kapitel 7 er at belyse udviklingen i de institutionsfordelte kvoter i perioden 2018-2020, herunder hvordan institutionerne anvender kvoten, de får tildelt.

I kapitlet anvendes betegnelserne *kvote* og *kvoteplads*. En kvote dækker over antallet af institutioner, der er tildelt kvotepladser. Mens *kvoter* siger noget om fordelingen af kvotepladser på tværs af institutioner, dvs. om en institution har fået tildelt en kvote eller ej, så siger *kvotepladser* noget om volumen af den kvote, som en institution har fået tildelt på en given dimensioneret uddannelse. Antallet af kvotepladser svarer således til det antal elever, der må optages på en dimensioneret uddannelse uden en uddannelsesaftale ved start på grundforløbets 2. del.

Hovedkonklusioner i kapitel 7

Kapitlet viser, at der er et relativt stort spild indeholdt i kvoterne, dvs. kvotepladser som ikke besættes af elever. Dette gælder især, men ikke kun, for kvoter på under 20 kvotepladser. I til-læg ses det, at det kun er ved knap halvdelen af kvoterne, at institutionerne har formået at supplere elever optaget på kvotepladser med elever, der har en uddannelsesaftale. Resulta-terne peger på, at ikke alle institutioner formår leve op til forventningen om, at tilgangen til de dimensionerede uddannelser skal være udgjort af elever både med og uden uddannelsesaf-tale. Dette skal naturligvis ses i relation til det generelle elevgrundlag og udbud af lærepladser i institutionernes lokalområder.

- REU indstiller en anderledes fordeling af kvotepladser mellem institutionerne end fastsat pba. retningslinjerne for cirka 25-35 pct. af de dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2022, men det er kun i ganske få tilfælde, at BUVM imødekommer indstillingerne.
- Det gennemsnitlige antal kvotepladser, som hver institution tildeles på en uddannelse dimensioneret med kvote, ligger stabilt på 24-25 kvotepladser i perioden 2018-2020, men dækker over en stor spredning i antallet af kvotepladser i de enkelte kvoter (mellem ca. 0-40 kvotepladser).
- Det ses, at der i perioden 2018-2020 er et varierende spild af kvotepladser på mellem 50-70 pct. af kvoterne. Kvotestørrelsen udnyttes fuldt ud på ca. tredjedel af kvoterne i 2019 og 2020, mens det gør sig gældende for ca. 20 pct. af kvoterne i 2018.
- Der er i perioden 2018-2020 en høj andel små kvoter med 20 eller færre kvotepladser (mellem 50-60 pct. af det samlede antal kvoter årligt). For 15-20 pct. af disse kvoter ses der ikke nogen elevtilgang.
- I perioden 2018-2020 formår institutionerne at optage flere elever end det tildelte antal kvotepladser i knapt halvdelen af tilfældene. Det ses samtidigt, at der for ca. 30-40 pct. af kvoterne henover årene fortsat er rum for at optage flere elever på kvotepladserne.
- Muligheden for at overdrage kvoter mellem institutioner anvendes kun i meget begrænset omfang.

7.1 Baggrund om institutionsfordelte kvoter

De institutionsfordelte kvoter tildeles de enkelte institutioner efter børne- og undervisningsministeren har fastlagt den nationale dimensionering efter indstilling fra REU. Principperne for institutionsfordelin-gen af kvoter fremgår af boks 7.1.

Boks 7.1

Principper for institutionsfordeling af kvoter

Institutionsfordelingen af kvoter tager udgangspunkt i følgende principper:

- *Antallet af indgåede uddannelsesaftaler i det foregående kalenderår.* Derved vil institutioner med mange indgåede uddannelsesaftaler det foregående år tildeles højere kvoter end in-stitutioner med få indgåede uddannelsesaftaler.
- *Bæredygtige udbud:* Når kvoten fordeles på alle udbydere, må det forventes, at nogle udby-dere kun har mulighed for at sammensætte hold, hvis de også får elever, der har indgået en uddannelsesaftale. Skoler, der ikke vurderer, at de kan opretholde et bæredygtigt udbud

inden for en dimensioneret uddannelse, skal drage omsorg for elevernes uddannelse og overdrage kvoten til en anden skole.

- *Alle udbydere får tildelt en kvote, så vidt muligt.* Der kan fx være undtagelser, hvis der ikke fremgår aktivitet på uddannelsen det foregående år, hvis uddannelsen reelt ikke er blevet udbudt de foregående år eller hvis skoler ikke ønsker at udbyde uddannelsen.
- *Nye udbydere og institutioner som mister udbud midt på kalenderåret.* Disse udbydere tildeles en lavere kvote end institutioner, som udbyder uddannelsen hele året.

Endelig tages der hensyn til skoler, som alene er godkendt til udbud af grundforløbets 2. del og dermed fungerer som "fødekæde" til hovedforløbsskoler. I udgangspunktet tildeles disse udbydere ti kvotepladser, dog med et hensyn til skolens indberettede aktivitet på grundforløbets 2. del i de foregående fire kvartaler samt kvotens samlede størrelse for den pågældende uddannelse.

Skoler uden registreret aktivitet på grundforløbet i de nævnte kvartaler tildeles ingen kvote.

Læs mere i [Retningslinjer for dimensionering og kvoteberegningsmodel](#). BUVM 2018.

Den underliggende antagelse bag fordelingen af kvoter er, at indgåede uddannelsesaftaler det foregående år er udtryk for den mest aktuelle efterspørgsel efter elever og faglærte, samt at institutioner, der øger andelen af uddannelsesaftaler, belønnes med større kvote. Det bemærkes, at de institutionsfordelte kvoter for dimensionerede uddannelser ikke indebærer, at skolerne opretter hele hold udgjort af kvotepladser. BUVM forventer, at hold på grundforløbets 2. del på dimensionerede uddannelser, i dag såvel som fremover, dels består af elever med uddannelsesaftaler og dels af elever optaget på kvotepladser.

7.1.1 REU's indstillinger om kvotefordeling mellem institutionerne

En manuel gennemgang af REU's indstillinger vedr. kvotefordeling mellem institutionerne for dimensionerede uddannelser i perioden 2018-2022 viser, at REU i de fleste tilfælde indstiller, at kvoterne fordeles i overensstemmelse med den fastlagte objektive kvotefordeling, jf. retningslinjerne i boks 7.1.

Der kan dog være tilfælde, hvor REU indstiller en anderledes fordeling af kvotepladser mellem institutioner på en given uddannelse. Gennem årene svinger det mellem, at REU indstiller anden institutionsfordeling end fastsat pba. retningslinjerne for cirka 25-35 pct. af de dimensionerede uddannelser.

For de dimensionerede uddannelser, hvor REU indstiller anderledes institutionsfordeling end den objektive fordeling, er det relativt få tilfælde, hvor BUVM imødekommer REU's indstilling. I 2018 blev REU eksempelvis imødekommet i 3 ud af 9 indstillinger om anderledes institutionsfordeling, mens det var tilfældet for 1 ud af 6 indstillinger i 2021.

Beslutter BUVM alligevel at afvige fra den objektive fordeling, er argumenterne hovedsagligt i relation til datagrundlaget, herunder at et spinkelt datagrundlag kan tale for en anderledes fordeling, ligesom udbudslandskabet for en given uddannelse kan indgå som et hensyn, eksempelvis hvis en institution har udlagt undervisning til en anden institution eller en institution ikke længere ønsker at udbyde uddannelsen.

Når BUVM vælger *ikke* at imødekomme REU's indstilling om en anden institutionsfordeling end beregnet, er det hovedsagligt med begrundelse i, at REU's argumentation ikke indgår i retningslinjerne beskrevet i boks 5.1. Eksempler på argumenter fra REU, der ikke følger retningslinjerne bag den objektive fordeling af kvoter:

- Ændringer i relation til den geografiske fordeling af kvotepladser.

- Ændringer, der skal bidrage til at genoprette udsving i elevoptag mv. fra tidligere år på tværs af institutioner, der udbyder samme uddannelse.
- Ændringer, der skal sikre bæredygtige uddannelsesmiljøer, dvs. ønske om et vist antal kvotepladser, der skal sikre oprettelse af "hele" hold.
- Ændringer, der bidrager til regulering af samarbejder mellem enkelte institutioner.

7.2 Overblik over institutionsfordelte kvoter i perioden 2018-2020

Dette afsnit giver et overblik over det samlede antal institutionsfordelte kvoter og kvotepladser. Af tabel 7.2.1 ses det, at antallet af hhv. institutionsfordelte kvoter og kvotepladser er faldet fra 2018-2020. Det totale antal institutionsfordelte kvoter er faldet med ca. 55 pct., mens antallet af kvotepladser er faldet med ca. 58 pct. Samtidigt ses det af tabellen, at der gennem årene er relativt stor variation i antallet af institutionsfordelte kvoter og kvotepladser samt antallet af institutioner, som kvoterne fordeles over.

Tabel 7.2.1
Overblik over institutionsfordelte kvoter og kvotepladser i 2018-2020

	2018	2019	2020
Antal institutionsfordelte kvoter i alt	168	160	93
Antal kvotepladser i alt	4008	3820	2320
Institutioner i alt	57	57	35

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, egne beregninger.

7.2.1 Overblik over kvotestørrelse og variation i kvotestørrelse

Det gennemsnitlige antal kvotepladser, som hver institution tildeles på en uddannelse dimensioneret med kvote, ligger stabilt på 24-25 kvotepladser i perioden 2018-2020. Gennemsnittet dækker imidlertid over en stor spredning i antallet af kvotepladser i de enkelte kvoter. Kvoterne har typisk en størrelse på mellem 0-40 kvotepladser, hvor langt de fleste kvoter er på 20 eller færre kvotepladser.

Små kvoter: Institutionsfordelte kvotestørrelser på 20 kvotepladser eller derunder

I fokusgrupperne med repræsentanter fra institutionerne blev det påpeget, at små kvoter udfordrer institutionernes drift og gør det sværere at planlægge. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i den objektive institutionsfordeling tages højde for, at alle udbydere så vidt muligt får tildelt en kvote, jf. boks 7.1. Hvis den samme størrelse nationale kvote skal fordeles på færre institutioner, så vil det betyde, at flere institutioner får tildelt en 0-kvotestørrelse og således alene vil kunne optage elever med en uddannelsesaftale, dvs. de facto er dimensioneret med lærepladskrav.

I fokusgrupperne blev det også drøftet, hvornår et udbud er fagligt og økonomisk bæredygtigt. Det er først og fremmest en række lokale forhold for både den enkelte uddannelse og institution, såsom skolens økonomi, lærerbestanden, mulighed for samlæsning af flere uddannelser samt elevernes forudsætninger, der afgør bæredygtigheden. Hold og holdstørrelser er ikke nærmere reguleret i reglerne på erhvervsuddannelsesområdet.

Med forbehold for lokale og institutionsspecifikke forhold, definerer repræsentanterne fra fokusgruppen et fagligt og økonomisk bæredygtigt udbud som hold med mere end 20 elever. Det betyder, at kvoter på 20 eller færre kvotepladser i det følgende defineres som *små kvoter*. At vi her definerer små kvoter som kvoter på 20 eller derunder, er ikke udtryk for en generel holdning herom, men er snarere en metodisk afgrænsning.

I 2018 var der 100 kvoter på 20 eller færre kvotepladser, hvilket svarer til cirka 60 pct. af det samlede antal kvoter. I 2019 var der 98 kvoter på 20 eller færre kvotepladser, svarende til ca. 60 pct. af det samlede antal kvoter, mens det var tilsvarende 46 kvoter svarende til ca. 50 pct. i 2020.

Ved i alt 19 tildelte kvoter på 20 eller færre kvotepladser i 2018 var der ingen elevtilgang. Det svarer til, at der ikke var elevtilgang på ca. 20 pct. af kvoterne på 20 eller færre kvotepladser. I 2019 og 2020 var det tilsvarende hhv. 12 og 7 kvoter på 20 pladser eller derunder, som ikke havde nogen elevtilgang. Det svarer begge år til ca. 15 pct. af det samlede antal kvoter på 20 eller færre kvotepladser.

Omvendt ses det, at der ikke er nogen kvoter med flere end 20 kvotepladser, hvor der *ingen* elevtilgang er. Det generelle billede er, at der for kvotestørrelser med flere end 20 kvotepladser ses en større tilgang af elever både med og uden uddannelsesaftale.

Ses der i stedet på kvoter på 10 eller færre kvotepladser i perioden 2018-2020, udgør disse kvoter mellem 30-40 pct. af det samlede antal kvoter hvert år. Det ses også, at der årligt ikke er elevtilgang på mellem ca. 20-30 pct. af kvoterne på 10 eller færre kvotepladser. Der er således en lidt større andel af de helt små kvoter på 10 eller færre kvotepladser, hvor der *ingen* elevtilgang er, sammenlignet med små kvoter på 20 eller færre kvotepladser.

7.2.2 Kvoter som udnyttes fuldt ud og kvoter med spild af kvotepladser

Dette afsnit beskriver, hvor stor en andel af de institutionsfordelte kvoter i 2018-2020, som er hhv. udnyttet fuldt ud eller har spild af kvotepladser. Kvotespild defineres som det antal kvotepladser, der ikke er besat af en elev *uden* en uddannelsesaftale. Antallet af spildte kvotepladser varierer fra, at enkelte kvotepladser ikke besættes og til, at 40 pladser ikke besættes på en uddannelse dimensioneret med kvote på en given institution.

Af tabel 7.2.2 ses det, at der på cirka halvdelen af kvoterne i 2019 og 2020 er spild af et varierende antal kvotepladser, mens der er cirka en tredjedel af kvoterne i 2019 og 2020, hvor kvotestørrelsen udnyttes fuldt ud.

Tabel 7.2.2
Udnyttelse af kvote, herunder kvotespild

	2018	2019	2020
Andel/antal kvoter, hvor kvotestørrelsen udnyttes fuldt ud	17 pct. (29)	26 pct. (41)	30 pct. (28)
Andel/antal kvoter, hvor der er spild af kvotepladser	73 pct. (123)	53 pct. (85)	55 pct. (51)
Andel/antal spildte kvotepladser i alt	27 pct. (1.070)	14 pct. (549)	19 pct. (432)

Anm. Andel/antal kvoter, hvor kvotestørrelsen udnyttes fuldt ud, defineres som kvoter, hvor tilgangen af elever uden uddannelsesaftale er det samme som den tildelte kvotestørrelse. Andele summerer ikke til 100 pct. pga. kvoter med merforbrug, som ikke indgår i tabellen. Andel/antal kvoter, hvor der er spild, defineres som kvotestørrelser med et varierende antal spildte kvotepladser. Antal kvoter/kvotepladser i 2018: 168/4008, 2019: 160/3820, 2020: 93/2320.

7.2.3 Tilgang af elever med og uden uddannelsesaftale på kvotebelagte uddannelser

Tabel 7.2.2 ovenfor viser alene, hvor stor en andel af kvoterne, der enten er udnyttet fuldt ud eller hvor der er spild som resultat af institutionernes tilgang af elever *uden* uddannelsesaftale. Intentionen bag dimensioneringsmodellen er, at tilgangen er udgjort af elever *både* med og uden uddannelsesaftale. Tabel 10.2.3 nedenfor viser den mere retvisende samlede tilgang af elever.

I knap halvdelen af tilfældene formår de pågældende institutioner at optage flere elever end det tildelte antal kvotepladser. Det skyldes, at de optager elever med en uddannelsesaftale forud for grundforløbets 2. del. Det ses samtidigt af tabellen, at der for ca. 34-43 pct. af kvoterne henover årene fortsat er rum for at optage flere elever på kvotepladserne, dvs. rum for bedre udnyttelse af kvoten.

Tabel 7.2.3.
Elevtilgang på uddannelser dimensioneret med kvote

	2018	2019	2020
Dimensionering med kvote beregnet via kvoteberegningssmodellen			
Andel/antal kvoter med tilgang af elever med/uden uddannelsesaftale, som er <u>mindre</u> end kvotestørrelsen	43 pct. (72)	36 pct. (58)	34 pct. (32)
Andel/antal kvoter med tilgang af elever med/uden uddannelsesaftale, som er <u>større</u> end kvotestørrelsen	50 pct. (83)	55 pct. (88)	52 pct. (48)
Kvoter i alt	168	160	93

Anm.: Andele og antal summerer ikke til 100 pct./total pga. kvotestørrelser, hvor optaget af elever m/u uddannelsesaftale er lig med kvotestørrelsen, som ikke indgår i tabellen. Kvoter overdraget mellem skoler er ikke medregnet.

Fra fokusgrupperne ved vi, at institutionerne oplever, at det, at en uddannelse dimensioneres, i sig selv kan få betydning for muligheden for at rekruttere elever til uddannelsen. Det skyldes ifølge repræsentanterne fra institutionerne, at en dimensioneret uddannelse får et dårligere rygte blandt elever og forældre. De fortæller også, at der i grundskolens vejledning mangler viden om dimensionerede uddannelser, hvorfor elever i mindre grad vejledes hertil.

7.3 Overdragelse af kvoter mellem institutioner

Institutioner, der ikke anvender alle deres kvotepladser har mulighed for – og opfordres til – at overdrage hele eller dele af deres kvote til en anden institution.

Boks 7.3

Overdragelse af kvotepladser

Af retningslinjerne for dimensionering fremgår det, at Børne- og Undervisningsministeriet opfordrer institutioner til at samarbejde om at anvende alle udbudte kvoter på dimensionerede uddannelser.

I tilfælde af, at en institution finder, at de ikke har behov for alle deres kvotepladser, fx fordi de ikke selv har mulighed for at oprette et bæredygtigt udbud, kan de overdrage ubrugte kvoter til en anden institution efter eget ønske. En overdragelse kan finde sted ved at orientere ministeriet herom pr. mail.

Evalueringen viser, at det er ganske få kvotepladser, der overdrages på tværs af institutionerne. I årene 2018, 2019 og 2020 har i alt 32 overdragelser af kvotepladser fundet sted, hvormed en institution har overdraget minimum én kvoteplads til en anden institution. Der blev overdraget flest kvoter i 2019, hvorefter antallet af overdragelser falder markant til kun to i 2020.

I 2018 blev 48 kvotepladser overdraget, 109 i 2019 og 8 i 2020. Der overdrages ofte et lille antal kvotepladser. 20 ud af 32 overdragelser er af mellem 1-5 kvotepladser, 11 gange af mellem 6-10 kvotepladser og kun en enkelt gang af mere end 10 pladser.

Fra 2018-2020 har ni institutioner valgt at overdrage alle deres kvotepladser, ni har under ti kvotepladser tilbage efter overdragelsen, mens 14 har over 10 kvotepladser tilbage. Kun én gang har en institution samlet kvotepladser fra en række forskellige institutioner.

Af fokusgruppen med udvalgte repræsentanter fra institutionerne fremgår det, at kvoteoverdragelse ikke er et greb, som den enkelte institution ønsker at gøre hyppigere brug af. For det første strider en kvoteoverdragelse imod den økonomiske incitamentsstruktur i form af taxameterbetalingen. Institutionerne afventer, om de kan få fyldt kvoten op helt op til grundforløbets 2. del starter. For det andet kan det være svært at forudsige, hvor mange elever, der har lyst til at starte. For det tredje har dialogen om overdragelse af kvotepladser institutionerne imellem ikke et naturligt forum, men det er også opfattelsen hos repræsentanterne i fokusgruppen, at det er for besværlig en dialog at starte for et lille antal kvotepladser.

Der ses ingen systematik i måden, hvorpå der kvoteoverdrages mellem institutioner, hverken hvad angår uddannelsestypen eller ved at visse institutioner systematisk bytter kvotepladser. Vi ser dog en tendens til, at størstedelen af kvotepladserne overdrages til en institution i umiddelbar geografisk nærhed.

Figur 10.4: Overdragelser mellem institutioner i 2018, 2019 og 2020

8 Evalueringsdesign

Evalueringen er primært kvantitativ og baserer sig primært på lærepladsstatistik. Der er derudover gennemført to fokusgrupper med repræsentanter fra institutionerne udpeget af DEG.

Kvantitative analyser Den kvantitative del af evalueringen tager til dels udgangspunkt i det data, der danner grundlag for selve den objektive dimensionering, og derudover i data fra ministeriets elevtal og lærepladsstatistik for at undersøge, hvordan dimensioneringen har påvirket aktiviteten på de enkelte uddannelser.

Evalueringens kapitel 4 benytter primært data for de tre parametre, der indgår i den objektive dimensioneringsmodel, hhv. overgangsfrekvensen, modelparameteren og dimittendledigheden. Kapitlet har til formål at belyse, i hvilken grad de tre parametre hver især bidrager til de relativt store udsving, der hidtil har været i hvilke uddannelser, der er blevet indstillet til dimensionering pba. objektive kriterier. Derudover belyses det, i hvilken grad de tre parametre friholder uddannelser forskellige uddannelser fra at blive dimensioneret. Til det formål benyttes der også data om frafald på de enkelte uddannelser for at undersøge om uddannelser med højt frafald, som i nogle tilfælde kan være udtryk for manglende praktikpladsmuligheder, udelades af den objektive model på grund af en af de tre parametre.

I evalueringens kapitel 6 er udgangspunktet tal fra ministeriets elevregister og lærepladsstatistik. Data om tilgang, frafald, indgåede uddannelsesaftaler og anvendelse af skolepraktik bliver brugt til at undersøge, hvad det har haft af betydning på de udvalgte parametre på uddannelser, der er blevet dimensioneret med enten kvote eller lærepladskrav.

Fokusgrupper

Fokusgrupperne er afholdt på foranledning af Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne (DEG-L). Der er afholdt to fokusgrupper i hhv. oktober og november med fem ledere af institutioner, som alle er udpeget af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier. Den første fokusgruppe blev afholdt i STUKS lokaler, mens den anden fokusgruppe blev afholdt virtuelt af praktiske årsager.

Fokusgrupperne bidrager med et institutionsperspektiv på dimensioneringen, herunder institutionernes mulighed for at planlægge ved dimensionering.

Til fokusgrupperne er følgende emner drøftet:

- Indhold i dimensioneringsmodel
- Proces for dimensionering
- Varighed af dimensioneringen
- Oprettelse af fagligt og økonomisk bæredygtige udbud
- Institutionernes mulighed for at planlægge ved dimensionering
- Den lærepladsopsøgende indsats
- Vejledning af kommende elever
- Samarbejdet med virksomheder, LUU og FU

Fokusgruppen er transskriberet. Alle deltagerne i fokusgruppen fremgår uden navns nævnelser i rapporten.

Kodning af høringer i REU

Der er foretaget en håndholdt kodning af REU's indstillinger fra 2018-2022 samt skriftlige notater over indstillinger udarbejdet i forbindelse med dimensioneringen det pågældende år. Kodningen er foretaget med udgangspunkt i en på forhånd defineret kodebog oprettet i et regneark. Derefter er alle uddannelser de forskellige år kodet. Med denne metode kan argumenter for hvorfor REU vælger at dimensionere anderledes end den objektive model tilskrives udledes.

Metodiske fravalg og afgrænsninger

Evalueringen medtager et skoleperspektiv i form af repræsentanter fra udvalgte institutioner, men evalueringen formår ikke at belyse dimensionering fra et aftagerperspektiv. Det har ikke været inden for evalueringens rammer at inddrage virksomheder, lokale uddannelsesudvalg eller faglige udvalg eksempelvis gennem interviews. Forventeligt kunne det dog have bidraget med yderligere relevante perspektiver på dimensioneringens betydning i et aftagerperspektiv.

Det er heller ikke inden for rammerne af denne evaluering at udfærdige anbefalinger eller løsninger på de udfordringer med den nuværende model, som evalueringen peger på.

9 Bilag

Bilag udgøres af:

1. Ekstra analyser: Uddannelser med højt frafald
2. Perspektiver fra fokusgruppe
3. Uddrag af manuel kodning af høringer i REU, indstillinger fra REU og børne- og undervisningsministerens beslutning

Bilag 1: Ekstra analyser: Dimensionering af uddannelser med højt frafald

Boks 9.1

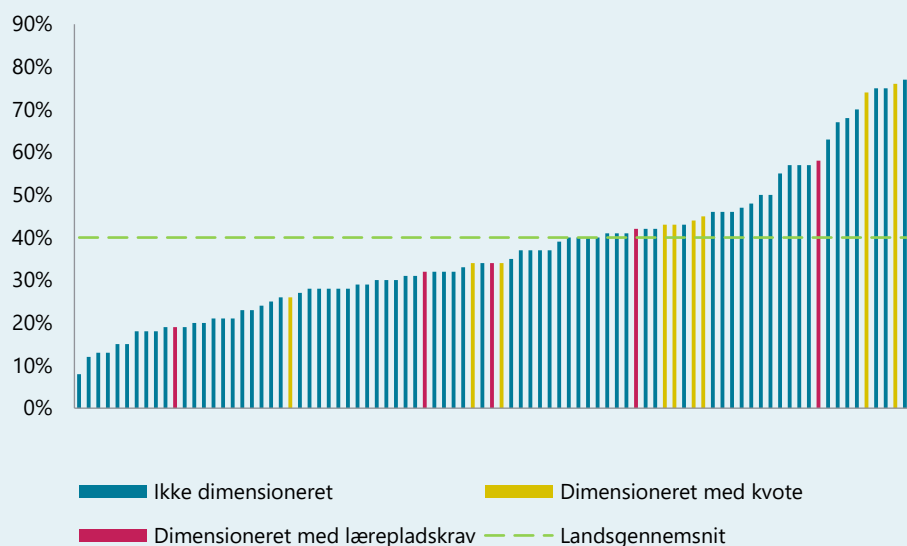
Dimensionering af uddannelser med højt frafald

På erhvervsuddannelserne er frafaldet højt sammenlignet med andre uddannelsesområder. Der er dog mere end 100 forskellige erhvervsuddannelser med store forskelle i frafaldet på tværs af de enkelte uddannelser. På landsplan er afbruddet på eud inden for de første to år ca. 40 pct. På de uddannelser, hvor afbruddet er højest, er det over 75 pct., der afbryder deres uddannelse i løbet af de første to år. Meget af frafaldet sker på grundforløbets 2. del og i overgangen mellem grundforløbets 2. del og hovedforløbet, hvor en læreplads eller skoleop-læring er krævet for at komme videre.

Det høje frafald kan altså i mange tilfælde have sammenhæng til ringe lærepladsmuligheder, og dimensioneringsmodellen har blandt andet til formål at begrænse optaget på uddannelser med mindre gode muligheder for at finde en læreplads. Dette formål udfordres af, at der i dag er mange uddannelser med højt frafald som ikke dimensioneres, jf. figur 9.1.

Figur 9.1

Frafald i de første to år på de forskellige erhvervsuddannelser fordelt efter, om uddannelserne blev udtaget til dimensionering pba. objektive kriterier, 2016-2018

Anm.: Opgjort blandt uddannelser med mindst 25 påbegyndte elever i perioden 2016-2018. Eleverne kan indgå 1 gang pr år. Opgørelsen af afbrud er opgjort 2 år efter tilgangsdatoen på den seneste uddannelse, som eleven har været indskrevet på under sit forløb. Afbrud omfatter hverken skift eller pauser på uddannelser inden for hovedområdet erhvervsuddannelser, såfremt der ikke har været en pause på mere end 1 år. De fremhævede uddannelser blev udtaget til dimensionering i 2018.

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Det kan være problematisk, hvis uddannelser med højt frafald, som til dels kan tilskrives dårlige lærepladsmuligheder, friholdes fra dimensionering. Når det i nogle tilfælde finder sted i den nuværende model, kan det skyldes flere forhold beskrevet enkeltvis nedenfor.

Uddannelser med frafald blandt ikke-uddannelsesaktive elever

I beregningen af overgangsfrekvensen, som er ét af den objektive models tre kriterier, indgår alene elever, der enten er i uddannelsesaftale, i skoleoplæring eller aktivt søgende (uddannelsesaktive elever). Det vil sige, at elever der har gennemført et grundforløb, men som på opgørelsestidspunktet er faldet fra og ikke længere aktivt søger en uddannelsesaftale, ikke indgår i beregningen. Det, på trods af, at frafaldet i flere tilfælde må forventes at være forbundet med, at eleven ikke har opnået en uddannelsesaftale. I andre tilfælde kan det skyldes, at eleverne er kommet i beskæftigelse efter grundforløbet eller har søgt optagelse på en videregående uddannelse.

Der er flere uddannelser, som tidligere er blevet fritaget fra dimensionering pba. objektive kriterier, fordi frafaldet primært har været koncentreret blandt ikke-uddannelsesaktive elever, heriblandt: **Digital Media, dyrepasser, eventkoordinator, fitness, guld- og sølvsmed, hospitalsteknisk assistent, handel med specialer og sikkerhedsvagt.**

Uddannelser med højt frafald og lav dimittendledighed eller højt forventet fremtidigt behov

Foruden overgangsfrekvensen indgår to andre kriterier i den objektive model. Kriterierne er baseret på dimittendledigheden, som er ledigheden blandt nyuddannede faglærte, og modelparameteren, der er et udtryk for det forventede fremtidige arbejdskraftsbehov. Da uddannelser skal opfylde alle tre kriterier for at blive indstillet til dimensionering pba. den objektive model, kan uddannelser med et højt frafald, men en relativt lav ledighed blandt nyuddannede eller et højt forventet behov i fremtiden, fritages for dimensionering.

Uddannelser, der er blevet fritaget med afsæt i ledigheden blandt nyuddannede eller det forventede arbejdskraftsbehov i fremtiden omfatter blandt andet: **Data- og kommunikation, fotograf, gartner, kontor med specialer og urmager.**

Fastlæggelsen af kvoter i REU

Ligesom det kan være problematisk, hvis uddannelser med lærepladsudfordringer helt friholdes fra dimensionering, kan det begrænse effekten af dimensioneringen, hvis uddannelserne adgangs begrænses med en kvote, der ikke afspejler det reelle behov for lærlinge med den pågældende uddannelse. Efter beregningen af den objektive dimensionering har REU mulighed for beslutte, at uddannelser skal dimensioneres, selvom de ikke opfylder de objektive krav. I mange af de tilfælde, hvor REU selv indstiller uddannelser til dimensionering, sættes kvoten dog væsentlig højere end den kvote, der er beregnet i den objektive model, som er fastsat for at afspejle det aktuelle lærlingebehov.

Eksempler på uddannelser, der er blevet indstillet til dimensionering efter den faglige høring, men som har fået fastsat en væsentligt højere kvote end den objektive, er: **Dyrepasser, eventkoordinator, film- og tv-produktion, fotograf og skiltetekniker**

Ligesom REU kan beslutte at indstille at uddannelser, der ikke udtages til dimensionering pba. den objektive model, kan REU indstille, at uddannelser fritages fra dimensionering på trods af, at de lever op til de objektive kriterier. Blandt andet er **detailhandelsuddannelsen med specialer** blevet indstillet til dimensionering hvert år i perioden 2018-2022, men er hvert år blevet fritaget fra dimensionering efter den faglige høring i REU.

Andre uddannelser, der tidligere er blevet fritaget fra dimensionering efter den faglige høring i REU, er: **Anlægsgartner, autolakerer, ernæringsassistent, gastronom, murer, serviceassistent og tagdækker.**

Bilag 2: Perspektiver fra fokusgrupper

Dette kapitel opsummerer perspektiver på udfordringer ved dimensioneringsmodellen, som kom til udtryk til de to afholdte fokusgrupper. I fokusgrupperne deltog fem ledere på institutioner udpeget af DEG. Perspektiverne kan ikke generaliseres til en bredere kontekst af andre skoleledere, men giver et indblik i institutionernes perspektiver.

Fokusgruppedeltagernes perspektiver på udfordringer ved evalueringsmodellen:

- **Dimensioneringen bør være flerårig:** Det skaber for stor ustabilitet, når en kvote er etårig. Det foreslås, at dimensioneringen varer i tre år.
- **Kvoter bør være minimumskvoter:** Hvis kvoter fremover tildeles for flere år ad gangen er der ifølge deltagerne behov for mindre fastlåste kvoter, som lettere kan justeres efter efterspørgslen fra arbejdsmarkedet. Det foreslås, at kvoten der tildeles bliver en minimumskvote, hvormed der gives mulighed for at skalere op.
- **Kvoterne er for små:** Kvoterne tager ikke i tilstrækkelig grad hensyn til muligheden for at oprette bæredygtige udbud med kvalitet.
- **Bredere grundforløb:** Deltagerne i fokusgruppen vurderer at 10-20% af grundforløbene kan slås sammen, med mulighed for senere specialisering. Det vil, i nogen grad, kunne imødegå manglen på lærepladser på de dimensionerede uddannelser, da eleven kan søge læreplads i flere forskellige typer virksomheder.
- **Hensyntagen til geografiske forskelle:** Der bør foretages en mere kvalitativ vurdering af behovet for lærlinge i erhvervslivet på et mere regionalt plan. En sådan kvalitativ analyse er et omfattende arbejde, derfor kan man evt. bede LUU lave en treårig prognose for efterspørgslen efter arbejdskraft, hvori der også inddrages en vurdering af, om der er store anlægsprojekter i den pågældende region.
- **Reaktiv model:** Der anvendes i for høj grad tal fra tidligere år, hvorfor modellen ikke i tilstrækkelig grad kan tage højde for fx den fremtidige efterspørgsel.
- **Høring af institutioner:** I dag inddrages institutioner ikke ift. til dimensionering af uddannelser eller i processen med de institutionsfordelte kvoter. Institutioner ønsker at blive inddraget tidligt i processen for dimensionering.
- **Udfordring med elever fra grundforløbets 1. del:** Dimensioneringsmodellen tager ikke højde for, at elever kan starte på grundforløbets 1. del, og planlægge efter at få en kvoteplads på en dimensioneret uddannelse på grundforløbets 2. del. På den måde kan man få elever der starter på grundforløbets 1. del, men som ikke kan opnå en kvoteplads.

Bilag 3: Kodning af proces for dimensionering

Nedenfor ses en kondensering af den kodning der er foretaget om processen med høring i REU, REU's indstilling og børne- og undervisningsministerens beslutning.

2018

	Udtaget pba. objektiv model	BUM's beregning til REU	Kvotet beregnet i kvoteberegningsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Anlægsgartner	Ja	Lærepladskrav	256	Kvotet	256	Nej	Ja
Beklædningshåndværker	Ja	Lærepladskrav	39	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Beslagsmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	13	Selvindstillet dimensionering	28	Nej	Ja
Bygningsmaler	Ja	Lærepladskrav	426	Kvotet	464	Nej	Ja
Bådmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	5	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
CNC-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	5	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
Cykel- og motorcykelmekaniker	Ja	Kvotet	81	Selvindstillet dimensionering	160	Nej	Ja
Detailhandel med specialer	Ja	Lærepladskrav	2305	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Digital media	Nej	Selvindstillet dimensionering	61	Selvindstillet dimensionering	70	Nej	Ja
Dyrepasser	Ja	Kvotet	133	Kvotet	133	Ja	Ja
Ejendomsservicetekniker	Ja	Kvotet	231	Kvotet	231	Ja	Ja
Ernæringsassistent	Ja	Lærepladskrav	402	Kvotet	402	Nej	Ja
Eventkoordinator	Ja	Lærepladskrav	107	Kvotet	300	Nej	Ja
Film- og tv-produktionstekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	44	Selvindstillet dimensionering	110	Nej	Ja
Fitnessinstruktør	Nej	Selvindstillet dimensionering	91	Selvindstillet dimensionering	50	Nej	Ja
Fotograf	Nej	Selvindstillet dimensionering	29	Selvindstillet dimensionering	100	Nej	Ja
Frisør	Nej	Selvindstillet dimensionering	353	Selvindstillet dimensionering	400	Nej	Ja
Guld og Sølvmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	14	Selvindstillet dimensionering	30	Nej	Ja
Kosmetiker	Ja	Kvotet	107	Selvindstillet dimensionering	107	Ja	Ja
Laboratorietandtekniker	Ja	Lærepladskrav	13	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Mediegrafiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	187	Selvindstillet dimensionering	187	Ja	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvote beregnet i kvoteberegningens model	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Metalsmed [se- nere nedlagt]							
Murer	Ja	Kvote	433	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Produktør	Ja	Kvote	7	Kvote	90	Nej	Ja
Sikkerhedsvagt	Ja	Kvote	61	Kvote	61	Ja	Ja
Skiltetekniker	Ja	Lærepladskrav	80	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Skov- og natur- tekniker	Ja	Lærepladskrav	108	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Tagdækker	Ja	Kvote	15	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Tandklinikassistent	Ja	Kvote	447	Kvote	447	Ja	Ja
Teater-, udstillings- og event- tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	80	Selvindstillet dimensionering	80	Ja	Ja
Veterinærsygeplejerske	Nej	Selvindstillet dimensionering	133	Selvindstillet dimensionering	20	Nej (indstiller lavere)	Ja
Web-integrator	Nej	Selvindstillet dimensionering	232	Selvindstillet dimensionering	232	Ja	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Anlægsgartner	Ja	Kvotef	248	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Autolakerer	Ja	Kvotef	47	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Beklædningshåndværker	Ja	Lærepladskrav	50	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Beslagsmed	Nej	Ingen dimensionering	6	Ingen dimensionering	Frit optag	Ja	Ja
Bygningsmaler	Ja	Kvotef	522	Kvotef	522	Ja	Ja
Bådmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	5	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
CNC-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	2	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
Cykel og motorcykelmekaniker	Ja	Kvotef	103	Kvotef	160	Nej	Nej
Detailhandel	Ja	Kvotef	2650	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Digital media	Nej	Selvindstillet dimensionering	24	Selvindstillet dimensionering	70	Nej	Ja
Dyrepasser	Ja	Kvotef	129	Kvotef	129	Ja	Ja
Ernæringsassistent	Ja	Kvotef	346	Ikke dimensionering	Frit optag	Nej	Nej
Eventkoordinator	Ja	Kvotef	120	Kvotef	300	Nej	Ja
Film- og tv-produktionstekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	35	Selvindstillet dimensionering	110	Nej	Ja
Fitnessuddannelsen	Nej	Selvindstillet dimensionering	26	Selvindstillet dimensionering	50	Nej	Ja
Fotograf	Nej	Selvindstillet dimensionering	28	Selvindstillet dimensionering	100	Nej	Ja
Frisør	Nej	Selvindstillet dimensionering	375	Selvindstillet dimensionering	375	Ja	Ja
Guld- og sølvsmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	19	Selvindstillet dimensionering	30	Nej	Ja
Kosmetiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	102	Selvindstillet dimensionering	102	Ja	Ja
Laboratorietandtekniker	Ja	Lærepladskrav	17	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Lager og terminal	Ja	Kvotef	386	Kvotef	386	Ja	Ja
Mediegrafiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	147	Selvindstillet dimensionering	147	Ja	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningensmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Metalsmed [senere nedlagt]							
Møbelsnedker og orgelbygger	Nej	Selvindstillet dimensionering	Ikke beregnet	Selvindstillet dimensionering	150	Ja	Ja
Serviceassistent	Ja	Kvotet	197	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Skiltetekniker	Ja	Lærepladskrav	59	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Skov- og naturtekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	Ikke beregnet	Selvindstillet dimensionering	50	Ja	Ja
Tandklinikassistent	Ja	Kvotet	482	Kvotet	482	Ja	Ja
Teater-, udstillings- og eventtekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	59	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Veterinærsygeplejerske	Nej	Selvindstillet dimensionering	47	Selvindstillet dimensionering	35	Nej (indstiller lavere)	Ja
Webintegrator	Nej	Selvindstillet dimensionering	213	Selvindstillet dimensionering	213	Ja	Ja

2020

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningensmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Autolakerer	Ja	Kvotet	55	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Beklædningshåndværker	Ja	Kvotet	41	Kvotet	41	Ja	Ja
Bådmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	6	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
CNC-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	6	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
Cykel- og motorcykelmekaniker	Ja	Kvotet	122	Kvotet	122	Ja	Ja
Detailhandel	Ja	Kvotet	2637	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Digital media	Nej	Selvindstillet dimensionering	19	Selvindstillet dimensionering	70	Nej	Ja
Dyrepasser	Nej	Selvindstillet dimensionering	43	Selvindstillet dimensionering	130	Ja	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Ernæringsassistent	Ja	Kvote	293	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Film- og tv-produktionstekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	29	Selvindstillet dimensionering	110	Nej	Ja
Fitnessuddannelsen	Nej	Selvindstillet dimensionering	33	Selvindstillet dimensionering	50	Nej	Ja
Fotograf	Nej	Selvindstillet dimensionering	28	Selvindstillet dimensionering	100	Nej	Ja
Frisør	Nej	Selvindstillet dimensionering	394	Selvindstillet dimensionering	425	Nej	Ja
Guld- og sølvsmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	18	Selvindstillet dimensionering	30	Nej	Ja
Kosmetiker	Ja	Kvote	77	Kvote	102	Nej	Ja
Lager- og terminaluddannelsen	Ja	Kvote	426	Kvote	426	Ja	Ja
Mediegrafiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	133	Selvindstillet dimensionering	133	Ja	Ja
Møbelsnedker og orgelbygger	Nej	Selvindstillet dimensionering	22	Selvindstillet dimensionering	150	Nej	Ja
Serviceassistent	Ja	Kvote	247	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Skiltetekniker	Ja	Lærepladskrav	30	Lærepladskrav	0	Ja	Ja
Skov- og naturtekniker	Ja	Lærepladskrav	57	Selvindstillet dimensionering	50	Nej	Ja
Tandtekniker	Ja	Kvote	16	Kvote	16	Ja	Ja
Teater-, udstillings- og eventtekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	58	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Veterinærsygeplejerske	Nej	Selvindstillet dimensionering	46	Selvindstillet dimensionering	40	Nej	Ja
Webintegrator	Nej	Selvindstillet dimensionering	137	Selvindstillet dimensionering	205	Nej	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteberegnet i kvoteberegningsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Beklædningshåndværker	Nej	Selvindstillet dimensionering	43	Selvindstillet dimensionering	43	Ja	Ja
Bådmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	7	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
CNC-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	7	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
Cykel- og motorcykelmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	89	Selvindstillet dimensionering	122	Nej	Ja
Detailhandel	Ja	Kvotet	2524	Ikke dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Digital media	Nej	Selvindstillet dimensionering	24	Selvindstillet dimensionering	70	Nej	Ja
Dyrepasser	Nej	Selvindstillet dimensionering	47	Selvindstillet dimensionering	130	Nej	Ja
Eventkoordinator	Nej	Selvindstillet dimensionering	67	Selvindstillet dimensionering	300	Nej	Ja
Film- og tv-produktionsuddannelsen	Nej	Selvindstillet dimensionering	30	Selvindstillet dimensionering	110	Nej	Ja
Fitnessuddannelsen	Ja	Kvotet	20	Selvindstillet dimensionering	50	Nej	Ja
Fotograf	Nej	Selvindstillet dimensionering	17	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Frisør	Nej	Selvindstillet dimensionering	405	Selvindstillet dimensionering	425	Nej	Ja
Guld- og sølvsmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	20	Selvindstillet dimensionering	40	Nej	Ja
Kosmetiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	74	Selvindstillet dimensionering	102	Nej	Ja
Lager- og terminal	Ja	Kvotet	384	Kvotet	384	Ja	Ja
Mediegrafiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	126	Selvindstillet dimensionering	150	Nej	Ja
Møbelsnedker og orgelbygger	Nej	Selvindstillet dimensionering	110	Selvindstillet dimensionering	150	Nej	Ja
Skiltetekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	11	Selvindstillet dimensionering	100	Nej	Ja
Skov- og naturtekniker	Ja	Kvotet	54	Kvotet	54	Ja	Ja
Tandtekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	12	Selvindstillet dimensionering	40	Nej	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvotebet i kvotebetingsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvotebet i kvotebetingsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Teater- event- og av-tekniker	Ja	Kvotebet	57	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Veterinærsygeplejerske	Nej	Selvindstillet dimensionering	80	Selvindstillet dimensionering	30	Nej	Ja
Webudvikler	Nej	Selvindstillet dimensionering	Kvotebetnes ikke, da uddannelsen er skolebaseret	Selvindstillet dimensionering	205	Ja	Ja

2022

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvotebet i kvotebetingsmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Beklædningshåndværker	Nej	Selvindstillet dimensionering	37	Selvindstillet dimensionering	44	Nej	Ja
Bådmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	4	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
CNC-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	2	Selvindstillet dimensionering	20	Nej	Ja
Cykel og motorcykelmekaniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	81	Selvindstillet dimensionering	122	Nej	Ja
Detailhandel	Ja	Kvotebet	2016	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Digital media	Ja	Kvotebet	28	Kvotebet	70	Nej	Ja
Dyrepasser	Ja	Kvotebet	49	Kvotebet	130	Nej	Ja
Eventkoordinator	Ja	Kvotebet	68	Kvotebet	300	Nej	Ja
Film- og tv-produktionstekniker	Ja	Kvotebet	30	Selvindstillet dimensionering	110	Nej	Ja

	Udtaget pba. objektiv model	BUVM's beregning til REU	Kvoteregnet i kvoteregningensmodel	REU's indstilling	REU's indstilling om kvote	Følger REU den objektive model	Følger ministeren REU's indstilling
Fitnessuddannelsen	Nej	Selvindstillet dimensionering	37	Selvindstillet dimensionering	60	Nej	Ja
Fotograf	Nej	Selvindstillet dimensionering	20	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Frisør	Nej	Selvindstillet dimensionering	368	Selvindstillet dimensionering	400	Nej	Ja
Guld- og sølvsmed	Nej	Selvindstillet dimensionering	9	Selvindstillet dimensionering	40	Nej	Ja
Kosmetiker	Ja	kvote	74	Selvindstillet dimensionering	102	Nej	Ja
Lager og terminal	Ja	kvote	375	kvote	375	Ja	Ja
Mediegrafiker	Nej	Selvindstillet dimensionering	94	Selvindstillet dimensionering	150	Nej	Ja
Møbelsnedker og orgelbygger	Nej	Selvindstillet dimensionering	91	Selvindstillet dimensionering	150	Nej	Ja
Skiltetekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	12	Selvindstillet dimensionering	100	Nej	Ja
Skov- og naturtekniker	Ja	Kvoteregnet	55	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Tandtekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	16	Selvindstillet dimensionering	16	Ja	Ja
Teater-, event- og av-tekniker	Nej	Selvindstillet dimensionering	44	Selvindstillet dimensionering	80	Nej	Ja
Veterinærsygeplejerske	Nej	Selvindstillet dimensionering	97	Selvindstillet dimensionering	35	Nej (indstiller lavere)	Ja
Webudvikler	Nej	Selvindstillet dimensionering	Kvoteregnet ikke, da uddannelsen er skolebaseret	Selvindstillet dimensionering	205	Kvoteregnes ikke, da uddannelsen er skolebaseret	Ja
Gastronom	Ja	kvote	1042	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja
Ernæringsassistent	Ja	kvote	300	Ingen dimensionering	Frit optag	Nej	Ja